ATEITIS

1955 M.

KOVAS, NR. 3

ATEITIS eina nuo 1911

KATALIKIŠKOJO JAUNIMO ŽURNALAS

1955 METAI NR. 3

KOVAS—MARCH

☆

VYR. REDAKTORIUS — Paulius Jurkus

REDAKCIJOS KOLEKTYVAS — J. Baužys, G. Botyrius, Kun. J. Petrėnas, D. Vebeliūnaitė.

ADMINISTRATORIUS — Kun. V. Dabušis

Redakcijos ir administracijos adresas:

ATEITIS, 916 WILLOUGHBY AVENUE, BROOKLYN 21, N. Y., U. S. A.

Prenumerata metams $5.00 pagal U. S. dol. kursą.

Garbės prenumerata metams $10.00. Atskiro numerio kaina 50c.

☆

LITHUANIAN CATHOLIC YOUTH MAGAZINE

Published monthly, except July and August, by the Lithuanian Catholic Youth Association

"Ateitis",

916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Subscription $5.00 per year. Single copy 50c.

*

Entered as second-class matter at the post office at Brooklyn, New York, March 31, 1950 under the Act of March 3, 1897.

TURINYS

Kazys Inčiūra — Daltasis raitelis 49
Šventumo ir laisvės šauklys (kun. A. Lipniūnas)
Kun. A. Gleveckos — Studijų ir pasirengimo dieno 51
Titas Narbutas — Mažas kunigėlis — didis dvasia 51
J. Rimašauskas — Laisvės varpas Vilniuje 52
Alfa Sušinskas — Skaidrėti ir tvirtėti 54
Paul Claudel — Šv. Mergelė vidudienį (eil.) 55
Kęstutis Keblinskas — Claire de Lune 56
K. Grigaitytė — (eil.) 57
Mūsų gretos laukia jaunimo (pasikalbėjimas su prof. dr. A. Damušiu, LRK Federacijos pirmininku) 59
J. Vaišnora, MIC — Šv. Kazimieras ir lietuviška knyga 60
Danutė Giedraitytė — Jos buvo mano (eil.) 62
Nerima Narutė — Daina (eil.) 62
Pastabos pastabėlės 64

SPORTAS

P. Ganvytas — Krepšinis katalikiškuose universitetuose 65

DARBAI IR ŽMONES

Gavėnios dvasia ir moksl. at-kai (kun. A. Sušinsko laiškas moksl. at-kams) 66
Paul Claudel stiprina lietuvius 67
J. Gulbinas — Gyvenimas čiurlionio piramidžių sonatoje (Dr. P. Gaidamavičiaus "Milžinas, didvyris, šventasis" 63

PLAČIAME PASAULYJE 69

KRŽIVOS ŠYPSENOS 72

Viršelio 1 psl. — Lietuvos laukų Madona — liaudies skulptūra

Viršelio vinjetė — dail. T. Valiaus

Šv. Kazimieras pasirodo Lietuvos kariuomenei ties Polocku. Dail. J. Mackevičiaus paveikslas Panevėžio katedroje. (Klišė iš Z. Ivinskio knygos "Šv. Kazimieras").

KAZYS INČIŪRA

BALTASIS RAITELIS

PRIEŠ *rusų antplūdį, antplūdį žiaurųjį*
pietų pelkynuos, plačiojoj šiaurėje
šarvuoti geležim lietuviai
kovot už savo būvį
per girių glūdumas slaptas
žygiuoja, traukia per dienas.

Ne grobio viesulu širdys jų tenkinas,—
išvaduot trokšta belaisvius kankinius,
todėl narsa jų širdys plasta
sugniužint priešo klastą
ir grįžt tėvynėn su daina:
klestėki, motin Lietuva!

Priėjo Polocką, Dauguvą mėlyną —
tai nedalia jiems,— tai pasivėlino! —
Patvinus Dauguva plačioji
kaip marios tyvuliuoja:
nei tilto, keltuvo, brastos —
tik vandens, vandens be ribos.

Neviltis apėmė karį ir karvedį —
nėr kas kariuomenę didžiąją parveda.
Verpetų šiurpulingi vingiai
tik sukas siautulingai.
Teks grįžt su gėda į namus
ir kęst žiauriuosius puolimus.

Anapus upės siaubingai patvinusios
žiburius regi nakties palapinėse. —
Tai priešai džiūgauja, puotauja —
plėšimą rengia naują.
Belaisvių kančią ir klyksmus
nustelbia nuotolis tamsus.

— Viešpatie didis, atgręžk savo dešinę,
Tavo galybių stebuklo nūn prašome! —
pulkai kaip varpų laukas svyra,
ant žemės kniumba vyrai,
užlaužtos rankos iš dangaus
stebuklo tikisi staigaus.

Erdvėj išvydo jie Raitelį Baltąjį —
leidžias jis leidžias, lyg debesų valtyje,
spindįs ant balto žirgo joja
šviesos srovėj gausioj,
su vainiku skaidrių žvaigždžių
jis nusileidžia tarpan jų.

Šv. Kazimieras supamas įvairių legendų, kurias sumini įvairūs kronininkai. Kazys Inčiūra ryžosi tas legendas įvilkti poetinėn formon, kurias drauge su kitomis išleido atskiru rinkiniu "Padavimai" (Kaunas, 1936 m.). Iš čia paimta legenda "Baltasis raitelis".

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVIDO BIBLIOTEKA

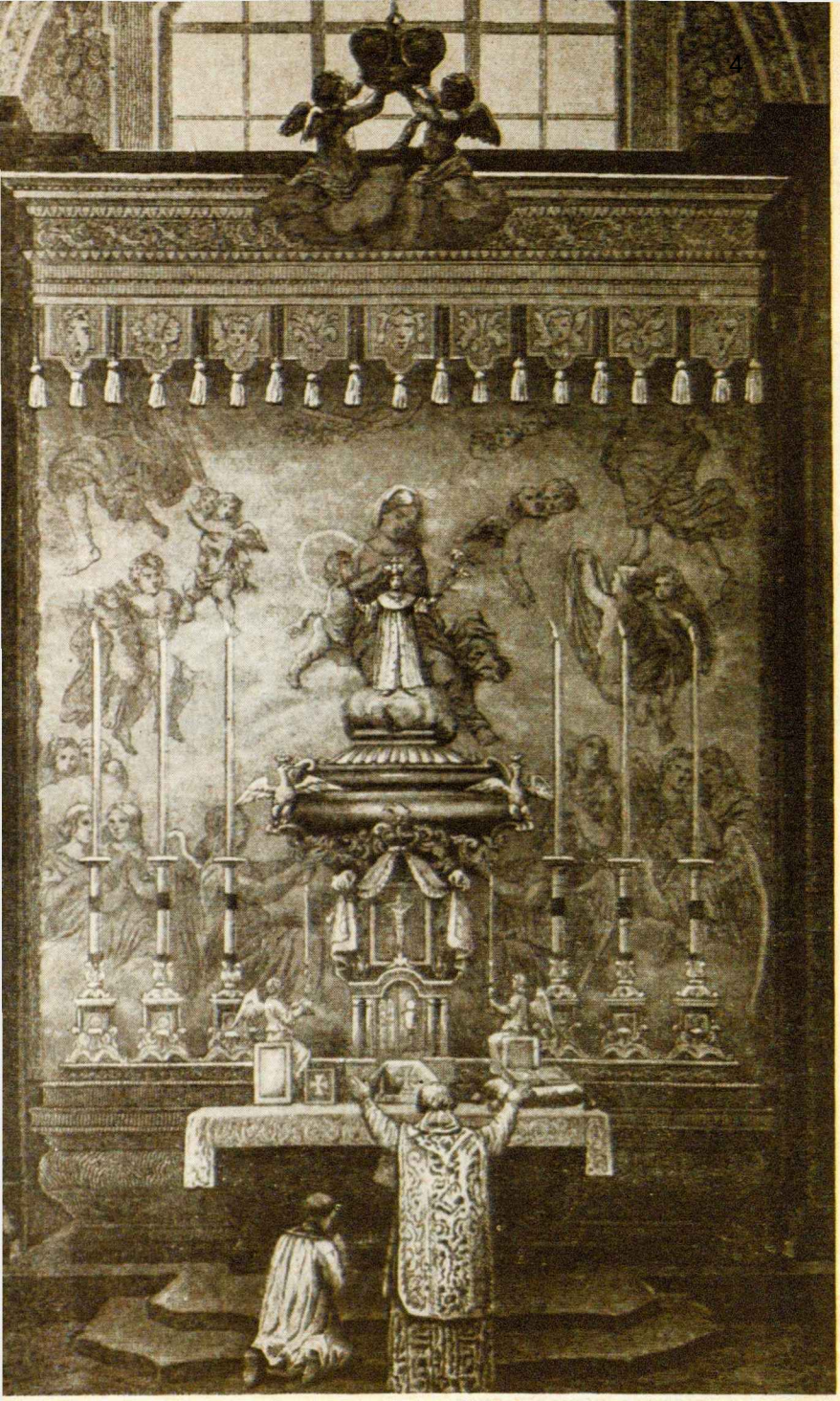

4

Šv. Kazimiero karstas ir altorius pagal seną 19 a. pradžios litografiją. Klišė iš Z. Ivinskio knygos "Šv. Kazimieras".

LIETUVOS KARALAITIS DR. ZENONO IVINSKIO STUDIJOJE

Kiekvienais metais kovo 4 pro mūsų akis pražygiuoja šventasis Lietuvos karalaitis Kazimieras. Minėjimai, akademijos, spauda ta proga visus lietuvius kviečia eiti kazimieriniu keliu. O koks tas kazimierinis kelias? Kuo lietuvių tautai yra brangus ir būdingas šv. Kazimieras? Kaip jisai savo gyvenime suderino valstybininko pareigas su šventojo askeze? Kaip šventojo karalaičio garbinimas plito mūsų tėvynėje ir už jos ribų?

Atsakyti į šitų klausimų eilę ir išvesti šventąjį karalaitį istorinėn švieson ryžosi darbštusis mūsų istorikas prof. dr. Zenonas Ivinskis, išleidžiąs pirmąją tokios apimties knygą apie šv. Kazimierą. Ji turi 222 psl., romaninio formato. Prie jų prisideda 72 puslapiai gerame popieriuje iliustracijų, kurių yra 77.

Prof. Z. Ivinskis pradžioje apžvelgia šventojo gyvenimą, jo tėvus, aplinkumą, įvertina pirmuosius šaltinius. Po to autorius plačiau sustoja prie kanonizacijos bylos, kur pateikia gausios medžiagos iš Vilniaus, Vatikano archyvų, gausybę dokumentų, kurių daugelis minimi pirmą kartą. Šitų retų istorinių dokumentų šviesoje sumirga nauji faktai, padedą platesniu ir gilesniu žvilgsniu aprėpti šv. Kazimiero gyvenimą ir jo asmenybės spinduliavimą net už Lietuvos ribų.

Be to, knygoje pirmą kartą mėginta sutelkti kiek galima daugiau iliustracijų iš šventojo aplinkos ir kulto plitimo. Jos kruopščiai surankiotos iš Vatikano, Romos, Florencijos archyvų, pasinaudota ir Vokietijos, JAV bibliotekų senaisiais leidiniais. Visa tai knygą padaro patrauklia ir įdomia.

— Čia mane atsiuntė jūsų tikėjimas.
Kelkitės, broliai, maldoj sutvirtėjome!
Nėra kliūties, taurieji vyrai,
ko širdys trokšta tyros.
Tai drąsiai sekite mane —
į kraštą vesiu jus aną! —

Pamojo dešine — bangos siaubingosios
veriasi tartum girios sustingusios,
ištysta kelias ir keliu tuo
kareivos ima griūti,
nustebę žvelgia atgalios —
jau kitoj pusėj Dauguvos.

Kilo grumtynės stovykloj nustebusioj,
tartum užklupo juos dvasios nelabosios,—
pakriko priešų eilės gausios,
o saulė, nusiprausus,
už girių kilo tolimų
klausytis pergalės giesmių.

— Šventas Kazimierai, patrone šventasai,
atnešei pergalę žemei mūs kentusiai! —
Bet Raitelis skliautų ruimingų
aušros žaroj pradingo.
Varpai aidėjo tolumoj —
danguj, miškuos ir Dauguvoj.

"Aš kenčiu ir mirštu. Betgi aš prisikelsiu. Be mirties nėra prisikėlimo. Ir mes visi, ir tauta, kuri kenčia ir apmirusi, kelsis kaip pergalėtoja"...

(Kun. Alfonso Lipniūno testamentiniai žodžiai)

ŠVENTUMO IR LAISVĖS ŠAUKLYS

STUDIJŲ IR PASIRENGIMO DIENOS

KUN. ALF. GLEVECKAS

1925 m. rudenį mes šeši abiturientai peržengėm Kauno kun. seminarijos slenkstį. Jų tarpe buvo ir Alf. Lipniūnas. Iš pat pirmo žvilgsnio Lipniūnas krito į akį: mažiukas, galvelę parietęs, vis kažkur skubąs... Regis, jis ir gimęs tik veiklai.

Jo kambaryje pilna knygų ir draugų. Iš skaitytų knygų ar žurnalų Alf. Lipniūnas darydavosi daugybes ištraukų, rinko medžiagą paskaitoms, referatams, kuriuos girdėdavom jį skaitant klierikų abstinentų, visuomenininkų ar literatų būreliuose.

Studijų ir pasirengimo metais Alf. Lipniūnas ypač mėgo ir domėjosi katalikų socialiniu gyvenimu. Buvo susižavėjęs vokiečių katalikų centro partija ir jos vadu W. Windthorstu, taip energingai gynusiu katalikų reikalus Bismarko laikais. Ne kartą ir klierikų išleistuose laikraštėliuose A. Lipniūnas pasirašydavo — Mažasis Windthorstas.

Klier. Alf. Lipniūnas seminarijoje rūpestingai gilino savo pasaulėžiūrą, kurią jisai jau tvirtą buvo atsinešęs iš gimnazijos dienų. Todėl ir kunigo darbui jis išėjo pasirengęs, pilnas teoretinių žinių ir dorybių, reikalingų kunigo gyvenimui. Kai jis kalbėjo ar meldėsi, jo nuolat besišypsančiame veide žėrėjo turtinga siela. Lipniūnas neturėjo didelių įgimtų kalbėtojo talentų, bet jo žodis buvo gyvas, paprastas, degąs meile ir nuskaidrintas kilniu paprastumu. Todėl jį mėgo kunigai ir pasauliečiai.

Jeigu būtų pradėta rūpintis kun. Alfonsą Lipniūną papuošti altoriaus Šventojo garbe, aš pirmutinis tą darbą remčiau ir laukčiau valandos, kada mūsų studijų ir bendrojo pašaukimo draugas, viską heroiškai paaukojęs Kristui, Bažnyčiai ir Lietuvai, suspindės mums didžiu ir kilniu pavyzdžiu.

KUN. ALFONSAS LIPNIŪNAS gimė 1905. IV. 12 šiaurės Lietuvoje, Pumpėnuose. Baigė Panevėžio gimnaziją, Kauno universitete ėjo teologijos mokslus, įšventintas kunigu. Lillyje ir Paryžiuje studijavo sociologiją. Nuo 1929 m. Panevėžio katedros vikaras ir vyskupijos jaunimo direktorius, vėliau Panevėžio ir Vilniaus Pedagoginio Instituto lektorius, Vilniaus lietuvių kun. seminarijos profesorius; dvejus metus vokiečių kalintas Stutthofo kacete, mirė vos išėjęs iš lagerio 1945. III. 28 Pucke, Lenkijoje. Buvo didis pamokslininkas, jaunimo, ypač ateitininkų, apaštalas, labdaros ir socialinių patarnavimų organizatorius.

Jo mirties 10 metų sukaktuvėse tekalba buvę mokiniai, mokslo dienų ir bendrojo darbo draugai.

MAŽAS KUNIGĖLIS — DIDI DVASIA

TITAS NARBUTAS

1929 metais naujoje Panevėžio vyskupijos katedroje atsirado jaunas kunigėlis. Mes, "seni katedros gyventojai," mišių patarnautojai, stebėjomės, kad jis toks mažutis. Kai jis užsideda albą, tai tiek daug tos albos lieka ant grindų. Arnotas jam beveik iki žemės, o kapa šluoja žemę. Ir toks plonutis — su juosta mes jį apjuosiame keletą kartų ir vis juostos galai per ilgi lieka. O koks jis geras! Visada toks malonus, toks draugiškas, toks duosnus altoriaus berniukams. Negirdėjom iš jo jokio pabarimo net ir tada, kada, rodos, jautėmės to verti.

Būdamas vyriausiu tarnautoju, daugiausia "išmanančiu", kartą jaučiaus labai nesmagiai, kai kunigui Lipniūnui tarnaudamas, turėjau didžiausią "nelaimę" — su vynu į kieliką įpyliau musę. Kunigėlis pažiūrėjo — musė. Po mišių zakristijoj norėjau kunigėlį atsiprašyti, o jis tepasakė: "Kai aš pamačiau musę, pradžioje nežinojau, nė ką daryti."

Jaunas kunigas Alfonsas Lipniūnas savo kunigišką darbą pradėjo Panevėžy kaip vyskupijos jaunimo direktorius, atseit, jis turėjo rūpintis katalikišku organizuotu jaunimu: kaimo pavasarininkais, mokyklų vaikais angelaičiais ir gimnazijų moksleiviais ateitininkais. Darbo begalės, o jį dar sunkino aplinkybės: Panevėžio naujoje vyskupijoje Lipniūnas buvo pirmasis toks jaunimo direktorius. Reikėjo viskas suplanuoti, suorganizuoti.

Mažajam kunigėliui teko ruošti jaunimo organizacijų programas ir jų vykdymą, važinėti po visą vyskupiją pamokslų ir paskaitų skaityti kongresuose, kongresėliuose ir kursuose, keliauti traukiniu, autobusu ir arklio traukiamu vežimu. Visi stebėdavomės to mažo kunigėlio nepaprasta energija, uolumu ir ištverme.

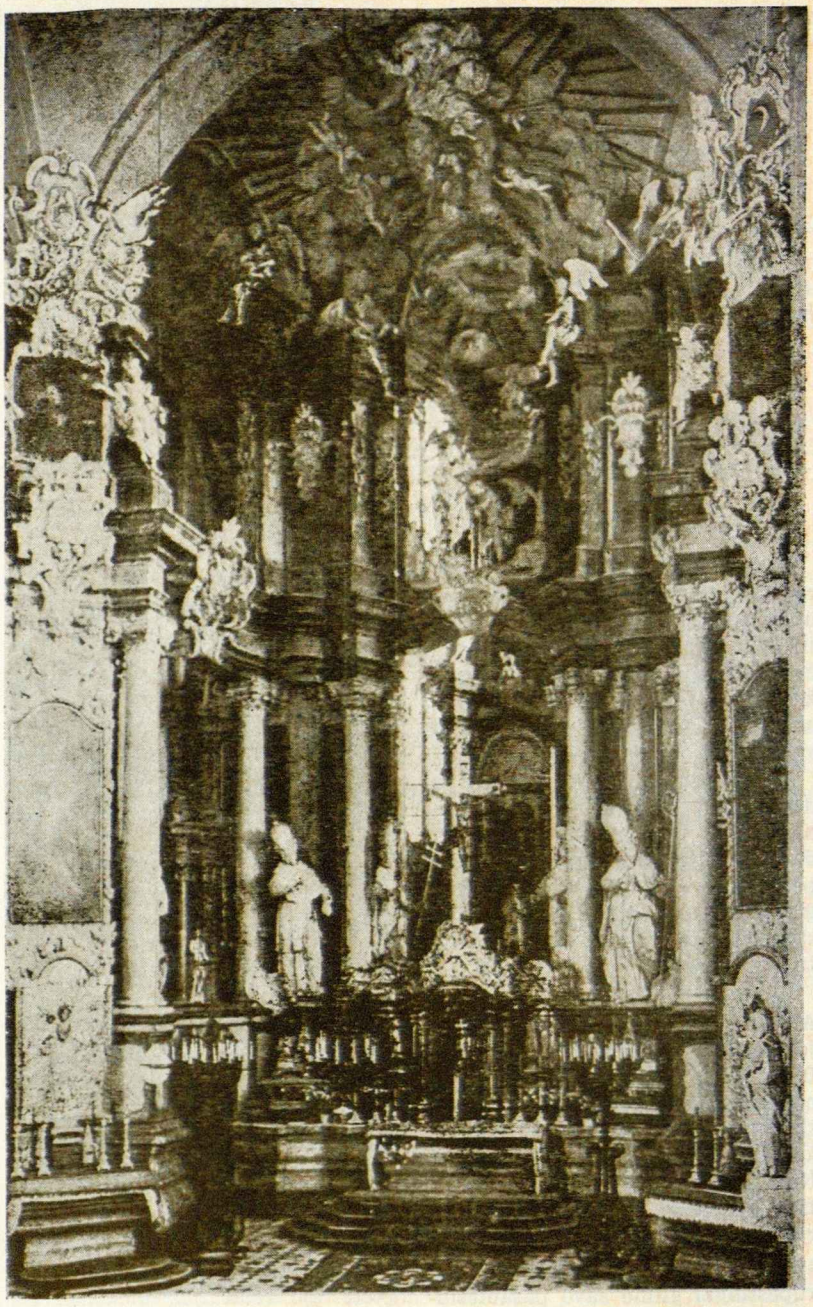

Šv. Jono bažnyčios vidus Vilniuje ➔

Su ateitininkais

Ateitininkų auklėjimas kunigui Lipniūnui buvo pats svarbiausias jo veikimo uždavinys. Juk moksleiviai ateitininkai — būsimieji katalikiškojo veikimo vadai. Tą pramatė ir tuo laiku Lietuvos kraštą valdanti tautininkų partija, kuri uždraudė moksleivių ateitininkų veikimą. Tada moksleiviai ateitininkai turėjo slaptai veikti ir saugotis, kad kas jų neišduotų policijai ar gimnazijos vadovybei. Mažesnių kuopelių susirinkimus turėdavome kunigo Lipniūno bute, o didesnių — Katedros požemyje, kur jausdavomės kaip kokiose katakombose. Pas mane būdavo ir katedros, ir kun. Lipniūno buto raktai. Kai Kun. Lipniūno nebūdavo namie, aš įleisdavau moksleivius į jo butą. Kada tik jis būdavo namie, visada dalyvaudavo mūsų susirinkimuose ir pasakydavo kalbelę.

Gilus religinis momentas itin pažymėtinas visame kunigo Lipniūno veikime. Tai jis skelbė žodžiu, tą pati mokė pavyzdžiu. Jis pataria moksleiviui sukalbėti kasdien rožinio paslapti, paskaityti šv. Rašto skyrelį, pasimelsti prieš pradedant ruošti kalbelę, paskaitėlę, jis organizuoja bendras komunijas, eucharistinius būrelius Jis mokėjo parodyti religinio gyvenimo džiaugsmą ir jo svarbą žmogaus sielai.

O kiek religinių knygų ir knygeliu jis yra išdalinęs jaunimui! Vyresnieji moksleiviai gaudavo iš jo dovanų knygų svetimomis kalbomis. Nevieną jis paragino išversti iš vokiečių ar prancūzu kalbos gražią religinę knygelę. Ir aš buvau gavęs keleta iš jo knygų su irašu— priminimu "Viską atnaujinti Kristuje".

Kurie prisimena kunigo Lipniūno veidą, pasakys, kad jo kilnumas, paprastumas ir nuoširdumas visus traukė. Didžiam kunigo Lipniūno nuoširdumui daugelis atverdavo savo sielos kampelius, ko kartais ir per išpažintį nelabai norėdavo padaryti.

Nuoširdumas ir paprastas tonas buvo ryškiai pastebimas ir jo laiškuose. Kai būdamas seminarijoj gaudavau iš kunigo Lipniūno laiška, tiek pajusdavau kunigiško nuoširdumo, jog norėdavau melstis, kad bent kiek ir aš galėčiau to nuoširdumo savyje išsiugdyti.

Jo nuoširdumas žvmu ir jo santūrume. Lipniūnas buvo abstinentas. Tačiau jo abstinentiška idėja ne šalta, atgrąsanti, žmogu kažkokiu baubu padaranti. Jis malo-

LAISVĖS VARPAS VILNIUJE

JONAS RIMAŠAUSKAS

Senojo mūsų miesto dvasia, dvelkianti tautos istorija ir laisvės kovų žygiais, lietuvį sušildo. Tačiau to dar nepakanka. Kada jis pajėgtų nepalūžęs ir su viltimi nešti nelaisvės dienų naštą, reikalinga jėgos, kuri jį uždegtų naujiems žygiams ir būsimosioms laisvės kovoms. Tas uždegantis žodis ir buvo iš kun. Alfonso Lipniūno lūpų. Iš šv. Jono bažnyčios ir Aušros Vartų koplyčios sakyklų jis kalba ne vien pasimelsti užplaukusiems tikintiesiems, jis kalba paguodos ir užtarimo ieškančiam lietuviui. Jo žodis paprastas, nuoširdus, bet kartu aiškus, nepripažįstąs jokių kompromisų su iš rytų ar vakarų į mūsų kraštą atnešta dvasia ir okupantų užmačiomis. Lipniūnas nėra vien tik žodžio žmogus, jis išreikštą mintį vykdo darbais, ir tai buvo kelias, kuris vedė jį į lietuvių širdis ir pagaliau į kovojančios tautos legendą.

(Ateitis, 1950 m., nr. 1, psl. 13).

Kun. Alf. Lipniūno gyvenimą kacete ir jo mirtį yra gražiai aprašęs kun. St. Yla "Žmonės ir žvėrys" atsiminimų knygoje. **Red.**

Slaptos moksl. at-kų konferencijos dalyvių dalis ant Ateitininkų Namų stogo 1930 m. rudenį (kelios savaitės po MAS uždarymo) su kun. A. Lipniūnu ir A. Damušiu.

nus, linksmas abstinentas. Jo pavyzdys toje srityje buvo didžiausias pamokslas.

Širdis kalba lūpomis

Kas tik girdėjo kunigą Lipniūną kalbant, stebėjosi jo pamokslų pasisekimu. Jo žodis žavėjo ne tik Panevėžio vyskupijos bažnyčių lankytojus, bet ir visus Lietuvos gyventojus. Nuo 1950 metų, apsigyvenęs Vilniuje, Lipniūnas Dievo žodį skelbė visai nepriklausomai, o vėliau pavergtai ir kenčiančiai Lietuvai: sekmadieniais Šv. Jone, kasdien — Aušros Vartuose. Kai radijo mikrofonas Lietuvos okupantų, veidmainingai skelbiančių tikėjimo laisvę, iš bažnyčių buvo atimtas, Lipniūno žodis, sakytas Vilniuje, iš lūpų į lūpas nuskambėdavo po visą pavergtą kraštą. Drąsiai, kaip Šv. Jonas Krikštytojas, ir viešai jis pasmerkė Bažnyčios ir Tėvynės engėjų klaidas.

Kyla klausimas, kas gi Lipniūno pamokslams Vilniuje davė tos nepaprastos ugnies ir patrauklumo, kad jis, nors ir didžios iškalbos dovanos neturėjęs, lyginamas su garsiuoju Vilniaus pamokslininku Skarga? Dvi stebuklingos lazdelės padarė Lipniūno pamokslą patraukiantį: dvasinis pasiruošimas ir nuoširdumas. Nuoširdumą čia suprantu įsigyvenimą ir tikėjimą, kas sakoma.

Malonaus, švelnaus būdo kunigas Lipniūnas betgi buvo tiesus ir be nuolaidų. Jis tiesus savo kalbose, tiesus savo pamoksluose ir privačiuose pasikalbėjimuose. Tiesumo keliu Lipniūnas žygiavo ne vienas: jį sekė tūkstančiai jaunimo.

1931 metais Panevėžyje buvo išduotas moksleivių ateitininkų susirinkimas, įvykęs katedros požemyje. Policija pavedė reikalą sutvarkyti gimnazijos vadovybei. Gimnazijos inspektorius, kad ir ne lietuvis ir ne katalikas, bet geros širdies žmogus, susikvietė "kaltinamuosius" ir paprašė pasiteisinti raštu, nurodydamas kai kuriuos atsakytinus klausimus. Ir nė vienas iš tardomųjų neišsigynė, kad yra ateitininkas, nors jautė, kad bus baudžiami.

"Esu ateitininkas ir būsiu, nors kai kas ir draudžia, nes nenoriu būti iškrentančia plyta iš gražaus ateitininkijos namo," — rašė vienas mano draugas. "Nežiūrint visų draudimų, esu ateitininkas," — rašė kitas ir už tai iš gimnazijos pašalintas, "taip kaip ir pirmųjų amžiu krikščionys, nežiūrėdami draudimo, Kristų išpažino, nes Dievo reikia labiau klausyti, kaip žmonių." Nors už šiuos tiesius žodžius ne vienas ir gimnaziją turėjo palikti, kitiems elgesio pažymys buvo sumažintas, bet visi buvo patenkinti, nes ėjo savo auklėtojo kun. Lipniūno nurodytu tiesumo keliu.

Po tardymo buvom susirinkę pas kun. Lipniūna pasiguosti. Jautėme, kad kunigas Lipniūnas savo širdyje buvo patenkintas, kad nukentėjo vyrukai savo asmenybės rūmą ant tvirtų pamatų buvo pradėję statyti.

Kunigas Lipniūnas žodžiu ir pavyzdžiu mokėjo įdiegti jaunose širdyse labdaros jausmą ir pareigą. Moksleivių tarpe jis organizavo Šv. Vincento Pauliečio būrelius, kurių nariai lankė prieglaudas, ligonines ir paskiras vargšų šeimas.

Kartą gatvėje, sutikau antros klasės verkiančią gimnazistę.

— Kas tau, Emiliuk, — klausiu.
— Ko verki?

— Išliejau sriubą, kurią nešiau į kalėjimą.

— Ar tu gali įeiti į kalėjimą?

— Kunigas Lipniūnas pasirūpino, kad įleistų.

Gyvendamas Vilniuje, kun. Lipniūnas suorganizavo Laisvės Fondą, kurio parama tiek daug vargstančių lietuvių pasinaudojo.

Jaunimas žavėjos Lipniūno ypatingu gyvumu ir linksmumu. Veiklusis apaštalas Lipniūnas buvo visada šventoje ofenzyvoje. Jis buvo visada pirmas suorganizuoti nekaltas kalbas, gražias dainas, gražius žaidimus, rimtas studijas. Jo šūkiai: dirbk, statyk, kovok, aukokis, o tada nebeliks jėgų šešėliams ir blogiui.

Sugebėjo Lipniūnas prieiti prie jaunuolio sielos pareikšdamas didelį juo pasitikėjimą. Išsives, būdavo, pasivaikščioti ir klausia nuomonės vienu ar kitu klausimu. Nekartą ir aš pats pajusdavau, kad sprendžiame problemas, aukštesnes už moksleivio išsilavinimą, bet tai kaip tik ir patraukdavo jauną sielą. Kartą visam mūsų būriui davė atsakyti eilę klausimų apie koedukacinį auklėjimą. Paskui jis padarė savo išvadas, pripažindamas, ką teigiamo ir mes buvome pasakę.

Iškeltinas kunigo Lipniūno darbštumas studijose. Jo kambaryje buvo daug knygų įvairiomis kalbomis. Labai dažnai jo naujas knygas man

(Nukelta į 55 psl.)

Kun. A. Lipniūno kapas Pucke, Lenkijoje.

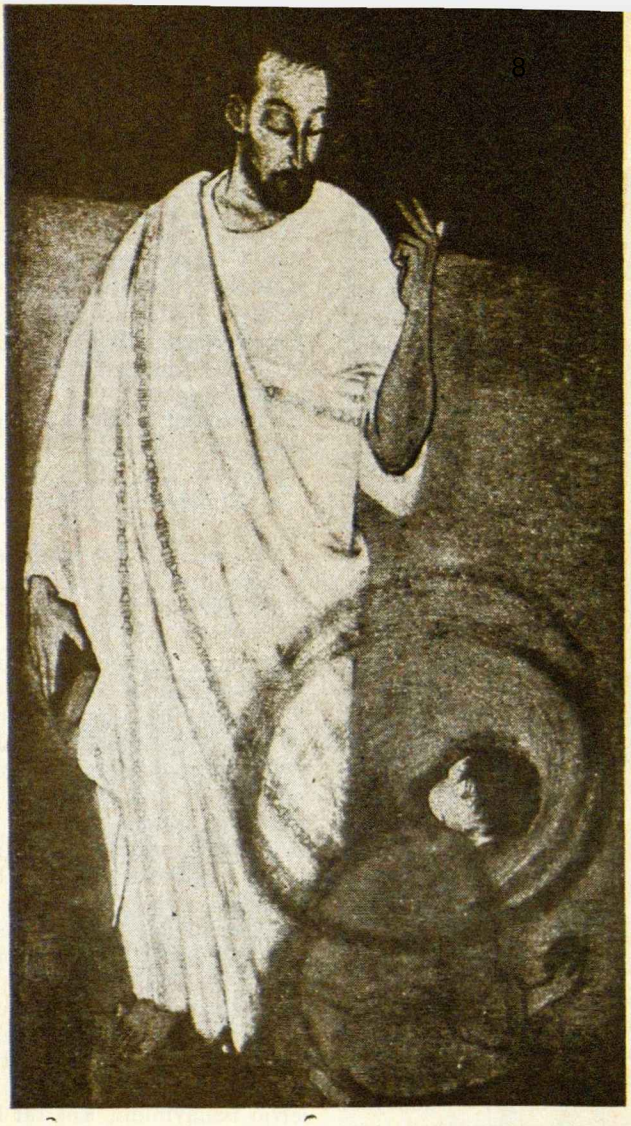

"Kristus japonų tapyboje

SKAIDRĖTI IR TVIRTĖTI

ALFA SUŠINSKAS

Po Išganytojo kryžiumi

Kai ant mūsų galvų Pelenų Trečiadienį pabyra pelenų dulkės, mes pradedame gavėnios metą, skirtą dvasiniam nusiskaidrinimui besimeldžiant, atgailaujant ir Išganytojo kančią apmąstant. Gilesnis tikinčiojo gyvenimas Išganytojo kentėjimais yra būdingoji gavėnios žymė. Išganytojo kančia yra centrinė gavėnios meto programa, apie kurią sukasi visa liturgija ir visos bažnytinės maldos. Gavėnia yra specialusis bažnytinis metas, kada tikintysis dažniau ir ilgiau pabuvoja po Išganytojo kryžiumi apmąstydamas Jo kentėjimus ir susimąstydamas ties savo gyvenimo verte bei prasme.

Dievo Sūnus ne atsitiktinai pasirinko kruvinos fizinės ir dvasinės kančios kelią žmonijai atpirkti: šitokį kelią Jis pasirinko dėl to, kad kančia yra ypatingai veiksminga priemonė nusikaltusiam žmogui nuskaidrinti ir už betkokį nusikaltimą bei nuodėmę atsiteisti. Pirmieji tėvai buvo nusikaltę begalinei dieviškajai Meilei ir begaliniam dieviškajam Teisingumui. Tai ir atsiteisimas bei permaldavimas turėjo būti begalinis ir absoliutus. Pats žmogus savo jėgomis negalėjo atsiteisti Viešpačiui Kūrėjui, ir dėl to Dievo Sūnus iš begalinės meilės laisvai apsiėmė atlyginti savo dieviškų kentėjimu ir mirtimi. Ši dieviškoji atpirkiminė kančia yra begalinė, nes ją kentėjo pats Dievo Sūnus; ji yra ir Jo begalinės meilės išraiška žmogui.

Išganytojo kančios ir mirties apmąstymas yra ne tik labai šventas religinis veiksmas, bet jis turi ir labai gilią pedagoginę bei gyvenimines reikšmę: iš Išganytojo kentėjimų apmąstymo žmogus sulaukia dvasinės šviesos, kuri jam nušviečia ir parodo tikruosius gyvenimo kelius, kuriais keliaudamas jis jau ir šiame gyvenime patiria laimę, težinomą tik Viešpaties sekėjams.

Po Išganytojo kryžiumi susimąstęs žmogus, be kitų dvasinių malonių, gauna teisingą supratimą ir ypatingą jėgą vargui pakelti ir kantriam būti sunkiame gyvenimo kelyje.

Žmogus kentėdamas skaidrėja

Išganytojas įprasmino kančią, ir dėl to žmogus gali ją save nuskaidrinti, jei jis tik moka kentėti. Nė mažiausias žmogaus kentėjimas nenueina niekais, jei jis ji su Kristumi kenčia ir Jam aukoja kaip atsiteisimą už savo kaltumą. Išganytojas priima su tėviška meile betkokią žmogaus kančią. Kiekvienas tinkamai suprantamas ir kantriai pakeliamas kentėjimas duoda krikščioniui antgamtinių nuopelnų ir žemišką dvasinį nusiskaidrinimą.

Nė vienas žmogus negali visai išvengti visų fizinių ir dvasinių kentėjimų, kurie juk yra viena iš pirmapradės nuodėmės pasekmių, kiekvieną žmogų paliečianti nuo pat jo prasidėjimo. Pati pirmapradė nuodėmė atleidžiama krikšto sakramentu, bet jos palydovė — žemiškoji kančia pasilieka, ir žmogus turi ją iškentėti, tuo save galėdamas nuskaidrinti, jei tik jis to nori.

Tikintysis Jėzų Kristų puikiai supranta, kokia menka yra kiekvieno žmogaus kančia, palyginta su dieviškaisiais Išganytojo kentėjimais.

Ne tik antgamtinių nuopelnų gali duoti žmogui žemiškieji kentėjimai: jie dar gali būti ir tikra, gyvenimiška mokykla, kuri moko žmogų kiekviename žingsnyje.

Kančia atveria žmogui akis ir parodo, kad gyvenimas nėra vien linksmas žaidimas, bet kad jis yra kieta kova dėl visko; ji padeda suformuoti rimtas ir teisingas pažiūras į gyvenimą.

Kančia įgalina labiau ir daugiau suprasti bei atjausti kitą žmogų, ir tuo ji padeda praktiškai pasireikšti artimo meilei. Šis kančios charakteris tinka ir tautoms: daug kentėjusios tautos sugeba geriau suprasti bei atjausti ir kitas kenčiančias tautas.

Tinkamai kenčiama kančia užgrūdina žmogų ir jo valią sustiprina. Ji išugdo dvasios galiūnus, kurie šviečia kitiems žmonėms kaip kelrodžiai. Kančioje stiprėja pasiaukojimo dvasia, tokia reikalinga kiekvienam žmogui visur ir visuomet. Neturėdamas pasiaukojimo dvasios, žmogus pasidaro egoistas ir tuo sunkina kitų žmonių gyvenimą.

Kančia duoda žmogui tokią išmintį, kokios jis negauna iš knygų ir iš žmonių.

Niekas nenori kentėti, ir niekas, būdamas protingas, tyčia nejieško kančios: ji pati ateina nekviečiama ir nelaukiama. Bet kai ji jau atsi-

lanko ir kai žmogus visvien turi ją iškentėti, tada jis gali ją pasinaudoti savo antgamtiniam ir žemiškam nusiskaidrinimui bei tobulėjimui siekti.

Kenčiantysis neturi išleisti iš akių, kad po skausmų bei vargų audros vėl sušvinta gaivi laimės saulutė ir kad Atpirkėjo kentėjimai pasibaigė Jo Velykiniu Prisikėlimu...

Tvirtas, nes kantrus

Dieviškasis Išganytojas kantriai iškentėjo atpirkiminę kančią, ir Jo kantrybė buvo Jo kančios palydovė.

Ir žmogus, norėdamas būti tvirtas savo kentėjimuose bei gauti iš jų antgamtinės ir žemiškos palaimos, turi mokėti kantriai kentėti. Kiekvienai kančiai tvirtai pakelti reikia kantrybės, be kurios kančia neduoda žmogui jokios naudos, ir jau čia, žemėje, ji gali jam sukurti kentėjimų pragarą... Visas žemiškasis žmogaus gyvenimas yra pilnas įvairių kančių, pastangų, siekių, pilnas įvairių vargų, trūkumų, nusivylimų... Jiems visiems heroiškai pakelti reikia turėti nepalūžtančios dvasinės jėgos, kurią tik kantrybė duoda. Tinkamas savo pareigų atlikimas taip pat yra ankštai susijęs su kantrybe.

Kantrybė yra dvasinio tvirtumo pagrindas. O kas yra dvasiškai tvirtas, tas ne tik dvasinius, bet ir fizinius kentėjimus bei vargus sugeba lengviau išgyventi ir pakelti. Kantrybė yra laimės ir pasisekimo laidas.

Tačiau kantrybė yra tvirtumo pagrindas tada, kai ji nėra bailumas: kantrus daug pasiekia ir laimi, jei jis yra drąsus. Kantrusis žmogus neturi leistis, kad kiti išnaudotų jo kantrybę... Kantrybė, kuri leidžiasi išnaudojama, yra silpnumas, o ne stiprumas. Kantrybė nėra vergiškumo ženklas: ji yra mokėjimas išmintingai pakelti ir laukti...

Kūniškai ar dvasiškai kenčiantysis, kiek galėdamas, turi stengtis neapsunkinti savo kančia ir vargais kito žmogaus gyvenimo. Ir čia daugiausia padeda išmintingas kantrumas.

Kantrybė duoda kančiai žavumą: kančia be kantrybės nėra patraukli, nes ji neturi pasiaukojimo dvasios.

Kantrybė yra ištvermės pagrindas: nekantrusis niekuomet neištveria, o neištverdamas nieko ir nepasiekia...

Niekas neišmoksta kantrybės iš knygų: ji teįsigijama ją visur ir nuolat praktikuojant.

Gavėnia yra rimtasis metas, kada žmogus skaidrėja ir tvirtėja, apmąstydamas Išganytojo ir savo kentėjimus...

Paul Claudel

ŠV. MERGELĖ VIDUDIENĮ

Vidudienis. Regiu bažnyčią pravirą. Nueisiu pas altorių.
O Jėzaus Kristaus Motina, ašai ne melstis noriu.

Tavęs aš nieko neprašysiu ir aukos Tau nesudėsiu,
Tik, Motina, Tavęs pasižiūrėsiu.

Aš atėjau tik mažą valandėlę. Kai per pietus
Nutyla viskas,
Pabūt su Tavim, Marija, šitoj vietoj.

Be žodžio žvelgt į Tavo veidą,
Kai širdyje ir tylios giesmės ir užplūdęs džiaugsmas sklaidos.

Čiulbėsiu, kaip varnėnas, kurs tenai prie tako
Sau švilpia ir staigioj giesmėj savo troškimus išsako.

O tu daili, o tu nepalytėta perėjai per žmones.
Tu — moteriškė, atgaivinta dangiškos Malonės.

Skaisti be galo, nes pagimdei Dievo Sūnų,
Kuris Tavajam prieglobsty vienintelė tiesa, viltis ir vaisius (būna.

Ir Tu išgelbėjai mane, išgelbėjai Prancūzų šalį,
Kurios, kaip ir manęs, tava mintis pamiršt negali.

Tu pasirodei valandoj, kai viskas nyko,
Atėjusi išvadavai mūs žemę ir šį sykį.

Dabar vidudienis, ir mes gyvenam šiandieninę giją,
O Tu esi ten amžinai, esi ir egzistuosi, o Marija,
O, Jėzaus Kristaus Motina, mūs žodžių išklausyki!

Vertė A. Vaičiulaitis

ŠVENTUMO IR LAISVĖS ŠAUKLYS

(Atkelta iš 53 psl.)

tekdavo išpjaustyti. Vartydavau jo knygas ir stebėdavaus, kad jos išstudijuotos, pribraukytos ir žaliu rašalu paraštėse prirašytos.

O kiek ištraukų, užrašų! Stebėtis tenka, kada jis tas knygas skaitydavo — visada pas jį buvo žmonių pilna, visada tiek daug reikalų. Net ir studijoms laiko jis surado. Vienų vasaros atostogų metu jis pasiruošė teologijos licencijato egzaminams. Kitą vasarą, pavažinėjęs po Europą, išleido didelę knyga "Penkių valstybių sostinėse". Skaitydamas tą knygą ,jauti Lipniūno kilnią dvasią ir dinamizmą.

Savo asmenybe kunigas Lipniūnas visus žavėjo: savo šventu gyvenimu, kuklumu, nuoširdumu ir linksmumu patraukė jaunimą ir vedė jį kaip tikras vadas į dvasios aukštybes, o savo veiklumu ne vieną pajudino iš ramaus gyvenimo kiauto ir paragino žygiuoti pirmyn už Dievą ir Tėvynę.

Toks kunigas Lipniūnas buvo savo gyvenime ir veikime, toks jis buvo ir kančioje — ištrėmime, nacių stovykloje, kur savo kilnią kunigystės aureolę nusagstė ir kankinio žvaigždėmis.

Kada tik pradedu už kunigą Lipniūną melstis, galvoju, kad jis, tiek daug dirbęs Kristui, jam gyvenimą, darbą, kančią ir mirtį paaukojęs, yra danguje ir tada imu prašyti jo užtarimo.

CLAIRE DE LUNE

KĘSTUTIS KEBLINSKAS

Geležinių virbų varteliai smagiai sugirgžda, sveikina mane. Seni pažįstami mes, gal metai koki jau. Pradžioj aš jiems atsargiai paduodavau ranką, nedrąsus buvau. Dabar tik pastumiu draugiškai, gal net nemandagiai, ir prakastu takeliu skubu prie laiptų. Slidūs jie, bet kas man jaunam — du šuoliai ir jau prieangyje. Ak, tas prieangis! Taip patogiai įtaisytas — piramidiškas stogelis su žemyn nuslydusiais, vijokliais apipintais išraitymais, dienos metu dengia nuo saulės, rudenį nuo įstrižai kertančio lietaus, o vakare, grįžus iš kino, nuo praeivių žvilgsnių.

Paspaudžiu varpelio mygtuką. Laukiu ir purtau kojas, kad sniego vidun neprineščiau. Net švyptelėju, pagavęs save. Taip nerūpestingai daužau batą į batą, lyg namo parėjęs. O anuomet, pirma kartą... Tada stovinėjau čia ir žiūrėjau į mygtuką, lyg į kiklopo akį, o krūtinėj kad daužėsi, tarsi mylią bėgus. Žiūrėjau į namo numerį — gal ne tas, gal sekantis, kad tik lemtingą minutę nustumt toliau. Gi dabar viskas taip paprasta. Per daug jau paprasta, galbūt.

Sutraška užraktas. Atveria duris — jos mama. Nusiteikus rūsčiai, tarsi šepečių pirklį įleisdama. Bet tik sekundei. Paskum raukšles ištrina šypsena, dar plačiau atveria tamsiai rudas duris ir kviečia.

— A, sveikas, sveikas, ženk vidun, sušalsi, tegul ją kur tą žiemą, sniegas, šalčiai, slogos, bėdos, o tu per tokį orą, tikrai jau sakau, bet žinia, žinia, jaunystė mat dar vis, taigi, taigi kai mes jauni būdavom, tai kad ir perkūnija...

— Labas, — įspraudžiu pasveikinimą, ir man kažkodėl dingteli, kad seniau visuomet ji pati nuliuoksėdavo laiptais, skambutį išgirdus, o dabar vis mama ir mama.

Numetu palta ant laiptų turėklų. Iš viršaus jais čiuožia pianino muzika. Nustos gal, ir gal pasirodys ji, pakvies viršun? Ne, šokinėjantys akordai vis leidžiasi žemyn. Žino ji, kad aš vistiek užlipsiu. Ji visuomet viskuo taip tikra. O kad taip sugriebt paltą ir tiesiai namo, net labas nesakius? Bet jau pervėlu, nes pats nejausdamas, seku greitą mamos kalbėseną siauru koridorium į virtuvę. Susirangau nepatogiai prie metalinio stalo, o ji triūsiasi su indais ir kalba, kalba. Kaip jai lengvai žodžiai plaukia. Ir nesustojamai. Švaistosi sau rankšluoščiu, nusijuokia kur reikia, suliūdnina balsą, kai apie savo bėdas užsimena, ir vėl, numojus ranka, linksmai čiauška. Tikrai buvo šauni mergina savo dienom. Puikesnė už dukrą, be abejo. Nusipurtau, tos minties susigėdęs, ir vėl mėginu klausyti ką kalba. Taigi, žada palta pirkti, reikia, aišku, žiema, su tokiu net žmonėm pasirodyt gėda. Ne naujakuriai jau. Trys metai, ne, beveik keturi. O kiti jau ir namus, ir... Jei ne gražesnė, tai sukalbamesnė buvo. Ir pianinu neskambino... Aišku, kas iš to pinigo — graban nesineši. Reik gyventi, aišku. Tik kad viskas brangsta. Ir darbai tie... O jos čia virtuvėj sukinėjantis niekad nemačiau. Įkibus tik į tuos klavišus. Tiesa, vieną sykį virė kavą ji čia. Bet tik sykį... Tai rašė man, kad pas juos ten pigiau viskas, ir uždarbiai didesni, bet kad taip jau įsitaisėm čia, tai nesinori ir judėti...

Ji vis dar skambina. Čia vos — vos girdisi. Pikta man. Keliuosi. Mama, pastebėjusi, sušelmina balsą ir liepia kopt viršun.

Užlipu, stumdamas prieš save klavišų dejonę, lyg suspaustą orą. Tarpduryj sustoju. Ji vaidina manęs nepastebinti. Žemyn, per duris ir namo! Bet tam reikia valios. Porą žingsnių per kambarį iki sofos — daug lengviau.

— Sėsk, — pastumia ji mane lengvu šypsuliu ir galvos linktelėjimu vidun. Sėduosi pačiam kampe, kad galėčiau stebėti jos profilį ir greitai bėgiojančius pirštus. O jie siaučia ir siaučia klavišų galerijomis, laksto, pinasi, šokinėja. Visai kaip paklusnūs tarnai prieš puotą didelės ponios dvare. Tik garbana jos neklauso. Krinta ir krinta visu savo juodumu, tarsi pavydėtų gaidoms jos akių melsvumo. Nematau, bet žinau, kad melsvos. Iš seniau. Taigi, seniau.

Argi čia ta pati mergaitė, kuri anuomet išbangavo į scena minios plojimo pasitikti? — Pamatysi dabar mūsų garsenybę, — įspėjo Paulius šeimininko išdidumu, ir kai ji baigė, laukė, kad girčiau, kaip mandagiam svečiui dera. — Puiku, — sakiau paklusniai ir plojau nemažiau už draugą. — Apie muziką nieko neišmanau, bet vien už ją pačią — nors ir pūsles ant delnų.

Po koncerto linksminomės. Ištempiau ją iš senstelėjusių muzikos žinovų būrio ir šokau visą vakarą. Šoko ji nežmoniškai, bet kažkodėl atrodė, kad ir tas nesugebėjimas jai tinka. Kaip nekasdieniška laikyti apkabinus ta, kuria šimtai tik iš tolo stebėjo ir plojo. Stebi ir dabar iš pasienių, gal nevienas pavydi. Koks nuotykis! O ir mergaitė daili, švelniai paslaptinga, lyg Haufo pasakų iliustracija. Grįžęs pas Paulių, sakiau: — "Užsitrauki bėdą, brolau. Atsikraustau gyventi jūsų miestan."

Lengvai bėgioję, dabar visa dešimtis tų raudonkepurių tarnų staiga šoka ant kairiųjų klavišų ir trenkia giliu griausmu. Paskum stabtelėja, lyg išsigandę savo sukelto triukšmo, dar kartą sugriaudžia ir nuliuoksi nekylančiais laiptais atgal, vis lėtėdami ir tildami.

Ji pasisuka pianino kėdute. Matau, kad savo šypsniu ir smulkiu blakstienų virpesiu laukia mano įvertinimo. Paskum išvystu savo blogą nuotaiką jos veide.

— Ar nepuikus dalykas, — sako ji, lyg klebendama tuščio namo duris. — Sakė man konservatorijoj, jog nepaprasta ši kompozicija, bet

niekad netikėjau, kad tokia. Visą naktį vakar skambinau ir šiandien. Dieviška, tiesiog! —

Ji dega, kaip vaikas nauju žaisliuku. Suima pagunda pasiduot jos džiugesiui, nusibraukt rūstumo dulkes nuo veido ir pasakyt, kad tai geriausias kūrinys pasaulyj. Bet ne. Seniai jau nustojau veidmainiauti, kad įdomi man ta aristokratiška muzika ir kad atskiriu Chopiną nuo Bartoko.

— Nei kiek negeresnis už visas kitas nesąmones, kuriomis šį vargšą pianiną tu alini. Kas čia ypatingo? —

— Ak, tu nesupranti! — nuleidžia ji rankas. Bet palauk, tu tik galą girdėjai. Palauk, paskambinsiu viską nuo pradžios, tuomet matysi. —

Atsistoju ir nuslenku prie lango. Kambarys per ankštas, kad pabėgčiau nuo įkyrių akordų. Praskleidžiu užuolaidų mezginius. Plačia gatve, tarp suverstų sniego kūgių, skrieja mašinos, pilnos laimingų žmonių. Ir aš jau turėčiau automobilį, jei nebūčiau palikęs ano pelningo darbo atvažiuodamas čia. Žalias jis būtų, su šviesiu stogu ir gal net visai naujas. Būtų ir mergina, be abejo. Tikra mergina, tokia, kuri myli gyvenimą ir netrūnyja koncertų salėse. Važiuotume pasišokt kas šeštadienį, vasarą į gegužines ar žaidimus, žiemą į kiną. Būtų ji tokia kaip Pauliaus, ar Vinco, ar kitų draugų, trauktume visi kartu, džiaugtumės, kad gyvent gera ir kad jauni esam. Nereiktų šalintis jų linksmos draugijos, nereiktų meluoti, kad man verčiau operon, negu su jų būriu ežeran patraukti, pasiirstyti, pasitaškyt vandeniu, jaunyste ir laisve. Taigi, parduodi žmogus laisvę už porą viliojančių akių, už garbanas, kviečiančias glostyti, už pragaištingą norą nebūti vienam. Ir galvoji, kad puikų mainą padaręs, kol dar žavesio debesyse skraidai. Bet jie nuslenka, ir kai vėl pajunti žemę po kojom, tada tavo rankos grandinėse, o ant kaklo metalinis vergo lankas. Pervėlu tada.

Suveriu užuolaidą ir atsigręžiu. Mano grandinės pasinėrusios muzikoj, matyt net nejaučia, kad aš pakilęs ir prie lango. Graži ta mano mergaitė, nėra ko sakyt. Ypač kai nusišypso. Ir plaukai tie. Tai pusė jos. Jei nusikirptų — baigta. Bet pirmą vakarą dar gražesnė atrodė. Ir kiekvieną vakarą taip. Kai atsigulu ir kai nemiga nutapo man jos paveikslą. Tobulą, kaip svajonė, su dar ilgesnėm garbanam ir be muzikos. Gera ji mergaitė tada ir meili. Viso pasaulio princesė, puikiausia ir vienintelė. Paveikslas toks nuostabus ir toks tolimas, kad lauki šeštadienio ir laukdamas užmiegi.

K. Grigaitytė

* * *

Iš svajonių aukštų bokštų
Šiandien tik tave matau.
Jei likimas ir parblokštų,
Nesugriautų mano bokštų;
Jei ir mirčiau, tai vis tau . . .

Kažkas sakė, kad rengiesi
Su pirmais žiedais sutikti.
Jei paklausčiau, kai mes dviese,
Ar apvilt mane rengiesi?
Gal atspėčiau aš mintis . . .

Į tyrų minčių vainikus
Šiandien aš tave pinu.
Netikėtai susitikus
Aš paklosiu tau vainikus:
Ką sakysi tuomet tu?

(Iš 1928 m. Ateities)

O štai ir šeštadienis. Stovi prie lango ir stebiesi, kodėl, žiūrint iš arti, dalykai praranda visą savo žavesį.

Grįžtu sofon, o ji vis skambina ir skambina, neatsikvėpdama. Laukiu nekantriai ir galvoju, kodėl nepajėgiu užbaigti tą visą maišatį. O ji vis skambina. Kadėl nepakylu ir nepasakau paskutinį sudiev? Skambina ir skambina. Ar trūksta ryžto? Ar nesugriebiu tinkamų žodžių? Ar bijau, kad nerasiu kitos, kuri tiktų į paveikslo rėmus? Ji skambina ir skambina, ir viltys šį vakarą nueiti kinan slūgsta su kiekvienu klavišo palietimu.

Neiškenčiu ir sunerimstu.

— Tas viskas labai gražu. Bet tu tiek skambinai ir pavargai. Reik juk ir tau atsipūsti. Einam į kiną, gerai?

Koncertas nutrūksta. Nepatenkinta, kad įsiterpiau, bet nepyksta.

— Ne, ši vakarą neišeina. Aštuntą transliuos vieno brazilo smuiko koncertą iš New Yorko. Negaliu praleist nepaklausius, o be to, kas kine? Ką ten gero pamatysi?

— O ką gi čia gero pamatysi? Apšviestus radijo bangų numerius?

— Kam būtinai viską akimis? Grožis, juk yra ir garsų pasauly. Klausyk, kam gi į kiną? Liekam čia, ir pamatysi kaip bus puiku. Ten įkyri minia, o čia sau ramiai susėsim, galėsim neužtraukt langų ir šviesos nedegt — gatvės žiburiai mums švies ir smuikininkas lies savo širdį oro bangomis.

— Atradai malonumą! Klausytis įkyraus čirpenimo ištisas valandas! Nesąmonė.

— O kas ten kine? Amžinas nuobodulys — jos, šaudysis, žudys vien dėl to, kad detektyvams būt ką gaudyti, mylėsis kvailai ir holyvudiškai.

— Gerai, tegul ir šaudysis, ir jos, ir mylėsis, bet tai bus gyvenimas. O gyvenimas visuomet įdomus. Kad ir blogiausia filma vis ką nors pasakoja. O ką pasakoja tavo muzika? Nieko. Visiškai nieko. Tai ne gyvenimas, tai beprasmis triukšmas jaunų merginų galvoms susukti.

— Ak, tu nesupranti. — Ji nekalba daugiau. Atsistoja savo lieknumu ir nusineša liūdesį veide prie lango. Nuseku ją, apkabinu per liemenį ir tyliai, lūpomis liesdamas jos garbanas, prašau:

— Eime, gerai? —

Ji tuoj atsisuka. Dabar jos akys taip arti, žiūri liūdnai, tarsi į išskridusį ir nepagaunamą balandį. Paskandinu savo žvilgsnį jų mėlynoj gelmėj ir toliau prašau, tyliai, be žodžių. Nuleidžia ji galvą, tarytum ašaras slėpdama, ir aš glaudžiu ją švelniai, prašydamas suprasti mane, prašydamas vėl tyliai ir vėl be žodžių. Staiga ji pakelia akis, ir aš jau nebematau liūdesio. Tik rimtas apsisprendimas žvelgia į mane.

— Ir muzika pasakoja, — taria tvirtai.

— Eik, jau eik, — sakau vis dar tyliai ir švelniai.

Tada ji išslysta iš mano rankų ir grįžta prie pianino.

— Pasiklausyk. Susikaupk ir pamatysi, kad kiekvienas muzikos kūrinys pasakoja savo istoriją.

Suliepsnojusį mano pyktį ji prigesina vėsiais akordais. Melodija ražįstama. Dažnai skambindavo ji šį dalyką mūsų pirmomis dienomis. Tada dar klausydavausi atydžiai ir kuone pamėgau tą ramų garsų derinį. Ir pavadinimą beveik prisimenu — kažkas prancūziškai. Bet kaip toli pasiliko anos džiaugsmo dienos ir kaip greit pasinėrė praeity. Tada viskas maudėsi saulėje, ji buvo mano karalaitė, o muzika, tas neperlipamas kalnas tarp mūsų, atrodė nesvarbus mažmožis. Taip, tada, tada...

Pasikartojantis kūrinio motyvas neša mane aukštai praeities debesimis, toli nuo visko, kas temdo ir sunkina greitai bėgančias dienas. Jis suvirpa dar kartą melancholišku skambesiu, ištirpsta tilstančių tonų bėgime, o šie tolsta į neužmatomas lygumas, kol paskutinis jų, pradingdamas horizonte, grąžina mane į šiandieną ir į tamsų kambarį ir pas ją, žiūrinčią ir laukančią, ką sakysiu.

— Tai kur tavo istorija? Ši muzika graži, aišku, bet vistiek neapčiuopiamas dalykas ir tiek. Jokio pasakojimo muzikoj nėra. Tu sapnuoji, jei taip manai.

— Klausykis dar, — pasako ji atlaidžiai. Lyg papirkt mane norėdama, skambina ramųjį motyvą, pakartoja jį kartą, dar kartą, paskum stabteli pažvelgia į mane, pradeda iš naujo ir kartu su pirmaisiais akordais prabyla:

— Mėnuo lieja savo spindulius pro trapaus debesio kraštą, kalbina putojančias bangas, paslepia laiką, ramiu džiugesiu pakeldamas naktį ir širdis.

— Uolėtu pajūrio taku eina du jauni žmonės, susikabinę rankomis. Jie atvažiavo šiandien į ramų miestelį, susitiko stoty ir nustebo išvydę tai, ką tik svajose regėdavo. Ji buvo liekna, pasipuošusi javų plaukais ir lino akimis, kuriose jis matė neišsemiamą ilgesį ir angelišką gerumą. O jai aštrūs, vyriški jo veido bruožai minėjo ryžtą, tvirtos rankos žadėjo globą ir rūpesčių užmiršimą. Taip ėjo juodu, neklausę vardo nei kilmės, taip eina ir dabar uolėtu pajūrio taku, kalbėdami, kad pasaulis nuostabi vieta žmogui, nes sapnai pavirsta gyvenimu, svajonės — kūnu. O mėnuo lieja savo spindulius pro trapaus debesio kraštą, kalbina putojančias bangas, paslepia laiką, ramiu džiaugsmu pakeldamas naktį ir širdis.

— Suranda juodu jūros vėjų sukandžiotą suolą, sėdasi. Po jų kojomis uolos skaldo puolančias bangas, jos dūžta dusliu riksmu, grįžta į tylų, iki begalybės tolstantį okeano šnarėjimą. Jie klausosi, apžvelgia pajūrio vilų blizgančias akis, anoj pusėj įlankos mirksinčius vargingus kelio žiburius, lygina juos su didingom žvaigždėm. Girdi ramią vandenyno šnektą, jaučia vienas kitą ir taria, jog tai laimingiausia jų gyvenimo diena, jog jie neleis šiom valandoms baigtis su saulėtekiu. O mėnuo lieja savo spindulius pro trapaus debesio kraštą, kalbina putojančias bangas, paslepia laiką, ramiu džiaugsmu pakeldamas naktį ir širdis.

— Staiga mergaitė nuleidžia galva ant jo peties pravirksta. Su ašaromis jai byra kartūs žodžiai. Tokia didelė laimė yra prabėganti ir nesulaikoma. Aušra atneš kasdieną, kuri apibers savo pilkom dulkėm nuostabųjį sapną. O juk negalima sunaikinti šių džiugesio valandų prisiminimą, užtat reikia skirtis.

— Mergaitė pakyla, spūsteli jo ranką ir pasileidža teikina pajūrio takeliu. Jis stoja vytis, pabėga ir susilaiko. Žino ir jis, kad pasilikus drauge, dings tas žavesys, paslėptos ydos supurvins pirmąjį įspūdį — rytoj ji gal neatrodys nesuteptas angelas, jis gal nebus jai išsvajotas riteris. Gi išsiskyrus, pasakiškoji gyvenimo nuotrupa vėl grįš į sapnų ir svajonių lankas ir pasiliks ten šviesiu prisiminimu.

— Jis leidžia jai tolti į tamsą, su ilgesiu stebėdamas nakties žiburių žaidimą balto jos apdaro klostuose. O mėnuo lieja savo spindulius pro trapaus debesio kraštą, kalbina putojančias bangas, paslepia laiką, ramiu graudumu pakeldamas naktį ir širdis.

— Ji dingsta uolų šešėliuose. Jis žingsniuoja neskubėdamas, pamažu įsilieja į mėnesieną ir prapuola kartu su jūros ošimu begalybėje... —

Paskutinis akordas ir jos žodžiai nuskamba taip tyliai, jog aš vos pajuntu, kad jau baigė. Lyg pabudęs, skubiai ieškau žodžių tęsti ginčui apie muziką ir staiga viską suprantu. Perlieja mane lyg tirpintu metalu, žinau, jog reikia ką nors sakyti, bet negaliu. Kažkoks bešališkas stebėtojas gėrisi ją — kaip įdomiai paskelbė mūsų draugystės finalą. Bet tai tik maža salelė vidaus audroj. Nustebimas, praradimo kartėlis, pyktis ir skausmas siaučia verpetais ir surakina lūpas.

— Matai, — sako ji ir vėl tyli laukdama.

— Tai reiškia... galas, — prakalbu kažkeno balsu. Ji pašoka, sugriebia mano rankas, kaip savo pasakojime, ir taria:

— Juk žinai, kad taip geriausiai. Vistiek kada nors mes susipyksim, o dabar išsiskiriam be piktų žodžių, ir mūsų draugystė liks nesuteptu prisiminimu. —

—o—

Išeinu. Lauke lengvai sninga. Paskutinį kartą ištiesiu ranką geležiniams varteliams, uždarau juos ir atsigręžiu. Viršuj uždegta šviesa, lange stovi ji, ilgom garbanom ir be muzikos. Mano svajonių paveikslas, tobulas ir be dėmės, jos paskutinė dovana mano vienišiems ilgesio vakarams.

Nueinu, nešdamasis karčią laisvę, šviežiame sniege palikdamas išmintas pėdas.

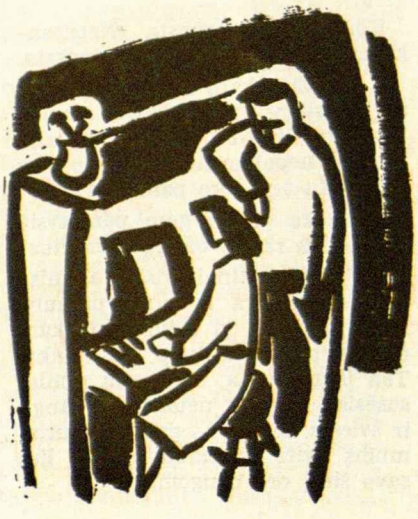

Piešiniai G. Botyriaus

MŪSŲ GRETOS LAUKIA JAUNIMO

PASIKALBĖJIMAS SU PROF. DR. ADOLFU DAMUŠIU, LRK FEDERACIJOS PIRMININKU

— Jums tenka šiemet vadovauti LRKA Federacijai, tad įdomu, kokie aktualiausi darbai numatyti programoje?

Įsigyti jaunimo vasaros stovyklų Chicagos, Clevelando, Detroito trikampyje yra pagrindinis šio pusmečio uždavinys, kuriam telkiame visas jėgas. Turime ir kitų svarbių darbų, bet jaunimo sritis, tenkinama vien kalbomis ir nutarimais be konkrečių darbų, yra pati didžioji mūsų gyvenimo žaizda. Jeigu mūsų jaunime neįžiebsime tautos meilės bei pasiryžimo išlaikyti savo tautą krikščionišką, siekiančią didžiųjų žmonijos vertybių, tada mūsų veikla bus beprasmė, neverta laiko nė aukos. Mūsų gretos turi pasipildyti iš jaunimo tarpo tokiais, kurie savo darbus aukotų lietuvybei ir katalikybei. Stovykla bus židinys, kur šitais idealais bus kaitrinamos jaunųjų širdys ir protai.

Šiam sumanymui įvykdyti kovo-balandžio mėn. skelbiame piniginį vajų. Tikimės suburti 10,000 Federacijos rėmėjų, iš kurių prašome metinio mokesčio ir aukos stovyklos reikalams.

— O kuo šiame darbe galėtų patalkinti ateitininkai?

Iš ateitininkų laukiame nuoširdžių ir entuziastingų talkininkų. Jaunimo stovyklai atsirasti reikia žmonių, giliai suprantančių jos svarbą, vaidmenį ir pasiryžusių padėti jai augti ir klestėti. Tokių žmonių laukiame iš ateitininkų.

— Kokie gi konkretūs darbai daromi lietuviškojo jaunimo auklėjimo ir švietimo baruose?

Daug vilčių dedame į Federacijos Centro Valdybos ir Kultūros Instituto bendradarbiavimą su Lietuvaičių Seserų Institutu. Sausio 15 pasitarime New Yorke keturių liet. seserų vienuolijų atstovės mums davė vilčių stiprinti ir tikslinti lituanistinių dalykų dėstymą parapinėse mokyklose. Paruošti pilną ir smulkią lituanistinę programą ir ją išeiti — pagrindinis darbas, reikalingas visų ir ekonominės paramos. Be to, numatyta paruošti apsakymėlių iš Lietuvos istorijos, vaizdžių atpasakojimų iš Lietuvos gyvenimo, papročių, geografinių kelionių, išleisti žymesnių lietuviškų autorių leidinėlį su žodynėliu ir paaiškinimais, kurti dramelių ir įscenizuotų lietuviškų pasakų, pasakėčių iš gyvulių gyvenimo, lietuviškų žaidimų ir dainų rinkinėlius.

— Mielasis daktare, tai didžiuliai darbai, ir kas jų imsis?

"Akys baisininkės, rankos darbininkės" — sako lietuviška išmintis, kurią ir čia norime pritaikyti. Sudarėme trijų asmenų grupę, kurie tartum kokie keliaujantieji misijonieriai palaikys tamprius ryšius su vienuolijomis, parapijų dvasios vadais, juos informuos ir aptars Federacijos aktualiuosius darbus, talką ir paramą.

"Eglutės" prenumeratą šiemet norime padidinti vienu tūkstančiu naujų skaitytojų. Čia liet. seserų vienuolijos ateina gražion talkon, kurios laukiame ir iš tėvų, ir iš visos lietuviškosios visuomenės. Šiai akcijai vadovauja C. V-bos narys J. Kavaliūnas.

Kun. St. Raila ruošia jaunimo lietuviškumo vadovą. Vadovo autorius gyvena Pensilvanijoje, tačiau palaiko gyvą ryšį su C. V-ba ir daug padeda suorganizuoti lėšų fondą. Tėvas J. Borevičius, S. J. yra jaunimo direktorius, kurio pagrindinis darbas — surasti tinkamas vietas stovykloms. Jis yra sudaręs ir jaunimo sekretorijatą iš jaunimo ir kitų organizacijų atstovų. C. V-bos vicepirm. D. Kaminskienė ir iždo globėja M. Rudienė atstovauja mus Amerikos Katal. Moterų Federacijoje; joms pavesta suaktyvinti katal. moterų veiklą. Leonardas Šimutis ir aš esame atstovai Amerikos Katal. Vyrų Federacijoje. Turime C. V-je tris veteranus prelatus J. Balkūną, Ign. Albavičių, Pr. Jurą, kurie ne tik riša mus su Federacijos praeitimi, bet visi trys yra labai aktyvūs Federacijos veikloje. Federacijos dv. vadas prel. J. Balkūnas ruošia planą lietuviškos katalikiškos šeimos ugdymo reikalu. Žinoma, didelė visų darbų našta tenka kun. dr. A. Juškai, Federacijos generaliniam sekretoriui. Kaip matote, C. V-je yra atstovaujami senieji, naujieji ir čia gimusieji. Turint tokį būrį nuoširdžių darbininkų ir talkininkų, tikimės visus darbus nugalėti.

Norime prieiti ir prie mūsų tautos vaikų, kurie lietuviškai jau nebekalba, bet kurie savo kilme priklauso lietuviškai bendruomenei ir domisi lietuviškais reikalais. Liet. Seserų Institutas ir šitame darbe neša mums gaivinančių vilčių. Be to, čia didžiai vertiname Balfo labdaros darbą, Alto žygius ir Lietuvių Bendruomenės veiklą, kurie visi ryžtasi apjungti lietuvių tautos vaikus ir įtraukti juos į lietuviškąjį darbą.

— Profesoriau, Jums teko vadovauti Ateitininkų Federacijai tremtyje ir JAV, iš pat mokyklos suolo esate suaugęs su ateitininkais, todėl maloniai prašom pasakyti dar kokį žodį ateitininkams.

Ateitininkus didžiai vertinu ir jais pasitikiu. Kokios bebūtų ir kaip besikeistų nuomonės apie mūsų visuomeninius sambūrius, bet visi širdyje pripažįsta, kad ateitininkija būdingai išreiškia lietuvių tautos charakterį. Nuo jos didžia dalimi priklausys mūsų tautos dvasios bei minties gyvenimas.

Ateitininkiškojo darbo sėkmingumas reikalingas meilės, kuri pralenkia žmonių ir angelų žodžius, nejieško sau naudos, o džiaugiasi tiesa, viską nukenčia ir aukojasi. Chicagos kongreso dvasia ir darbai teikia daug vilčių ir užtikrinimą, kad ateitininkija žygiuoja tiesos ir meilės keliu, — baigė pokalbį LRK Federacijos pirm. prof. dr. Adolfas Damušis, kurio rūpesčiuose ir širdyje žydi ir visa ateitininkija.

---

*) Liet. Romos Katalikų Federaciją sudaro visos Amerikos lietuvių katalikų organizacijos; į ją įeina ir ateitininkai.

ŠV. KAZIMIERAS IR LIETUVIŠKA KNYGA

J. VAIŠNORA, M. I. C.

Šv. Kazimieras, Lietuvos Globėjas, kurio palaikai Vilniaus katedroje sudarė didžiausią sostinės brangenybę, Lietuvos liaudyje išgarsėjo kaip dangaus pasiuntinys ir pagalba kovoje su rusais, pasikėsinusiais į Lietuvos laisvę. Jo stebuklas, kada ant balto žirgo pasirodė lietuvių kariuomenei prie Polocko ir padėjo nugalėti daug gausesnį priešą, žmonių buvo apipintas legendomis ir su visokiomis atmainomis pasakojamas iš lūpų į lūpas, iš kartos į kartą, apgiedamas šventose giesmėse:

Kazimiers šventas iš dangaus atėjo,
Kurį žalnieriai ant oro regėjo,
Paskui eidami, maskolių patrėmė,
Verkiančius žmones į nevalią ėmė . . .[1])

Taip šv. Kazimieras tapo lietuvių kovoje su rusais talkininkas ir tos kovos simbolis. Jo pagalba iš dangaus nekartą padėjo Lietuvai išbristi iš didžiausių nelaimių, kurios ją užgrūdino iš Rytų.

Suprantama tad, kodėl rusai taip nekentė šv. Kazimiero. Kai XVI a. jie užėmė Lietuvai priklausiusį Polocką, prie kurio neseniai buvo įvykęs anas, aukščiau minėtas, stebuklas, tuoj rusų dvasininkų šv. Kazimiero bažnyčia Vilniuje buvo paversta į stačiatikių cerkvę, o šv. Kazimiero šventė uždrausta švęsti. Ir šios okupacijos metu šv. Kazimiero kūnas neturėjo ramybės Vilniaus katedroje: jis iš ten perkeltas į Antakalnio šv. Petro ir Pauliaus bažnyčią.

Vėliau lietuviams teko vėl grumtis su tais pačiais rusais, ypačiai nuo 1864 m., kada buvo uždrausta spauda, nes rusai kėsinosi ne į išorines Lietuvos pilis ar miestus, bet į pačią Lietuvos širdį, norėdamas atimti religiją ir tautybę. Šios kovos vadas vysk. M. Valančius pagamino naują ginklą — slaptą lietuvišką knygą, suorganizavo kadrus karininkų-knygnešių ir, įdavęs liaudžiai į rankas tą naujovišką ginklą, išvedė į nelygią kovą, kuri tesėsi 40 metų, ir buvo laimėta. Ir šioje kovoje, galime drąsiai tvirtinti, "Kazimieras šventas iš dangaus atėjo" ir padėjo nugalėti skaitlingą ir galingą priešą, nes šv. Kazimiero vardu ir globa ėjo visa slapta lietuviškų knygų platinimo akcija.

Knygnešiai, (kurių reikšmė ir svarba Lietuvos atgimimui vis dar nėra pakankamai išryškinta), sudarė tarsi broliją — "brostvą" šv. Kazimiero globoje. Kuris nors knygnešys, susiradęs patikimą pagalbininką, jį prisaikindavo laikyti paslaptį ir kasdien melstis į šv. Kazimierą. Kas tą "brostvą" sukūrė, šiandien sunku pasakyti. Greičiausia ji susidarė savaime; galbūt ji neturėjo savo rašytų įstatų, vadovo, bet viena yra tikra: kiekvienas knygnešys šv. Kazimierą laikė savo patronu ir dangiškuoju globėju, pavesdamas jam save ir savo pavojingą darbą.

Kaip knygnešių "brostvos" ženklas buvo platinami šv. Kazimiero paveikslėliai su patriotišku, lietuvišku tekstu. Kun. Kaz. Šleivys (1940 m. Šv. Tėvo prelatas, Telšių vyskupijos garbės kanauninkas ir Gaurės klebonas, gimęs 1877 m.)[2]), smarkiai platino draudžiamas knygas, pirmiau Šiauliuose, paskui Ukmergėje. Iškeliamas iš Ukmergės savo bendradarbiams padalino daugybę šv. Kazimiero paveikslėlių, ant kurių buvo įštampuotas patriotiškas tekstas. Rusų žandarai, nors ir nesuuodė tų paveikslėlių prasmės, bet sugriebę palaikė juos politiniu kurstimu prieš valdžią. Padarę pas kun. Šleivį kratą, nors nieko nerado, bet vis tik šį taurų kovotoją ištrėmė dviem metam į Charkovą.[3])

Mirus kovos už lietuvišką knygą vadui — vysk. M. Valančiui (1875), kuris pats yra parašęs daugybę knygų ir jas savo lėšomis išleidęs, tuoj pastebėta, kad nėra kito jam lygaus, kuris užimtų jo vietą. Imta galvoti, kad atskirų žmonių pastangų permaža: reikia burtis į draugiją, kuri turėtų ir platinti lietuviškas knygas.

Tokios draugijos užuomazga susidarė tada, kai Kauno seminarijos klierikas Paulius Šilinskas 1889 m., parvežęs iš Vilniaus šv. Kazimiero relikvijų, padalino jas dešimčiai savo draugų, kurie pasižadėjo gaminti religinę lietuvių literatūrą ir rinkti jos išleidimui lėšas. Ši slapta klierikų draugija neturėjo tinkamų savo veikimui sąlygų ir todėl nedaug nuveikė. Jos vietoje 1905 m., jau atgavus spaudą, kun. Pauliaus Januševičiaus pastangomis, įkurta šv. Kazimiero draugija. **Taigi šiemet sukanka jos jubiliejus — 50 metų.** Apie šv. Kazimiero Draugijos įkūrimą jau buvo "Ateityje" rašyta,[4]) todėl čia kalbėsime tik apie tolimesnę tos jubiliatės veiklą.

Kai šv. Kazimiero Draugijos įstatai buvo Kauno gubernatoriaus Veriovkino užregistruoti, kitaip tariant, buvo leista veikti, Draugijos Valdyba ėmė verbuoti narius: garbės, tikruosius, amžinuosius ir metinius. Pradžioje garbės nariais buvo laikomi tie, kurie įmokėdavo nemažiau 100 rublių (vėliau litais — 500) arba pasižymėdavo kokiu didesniu pasitarnavimu Draugijai. Tikrieji nariai mokėdavo po 50 rub. (250 lit.), amžinieji po 35 rub. (175 lit.) ir metiniai po 1 rub. 50 kap. (7 lit. 50 ct.) Visi nariai kasmet gaudavo knygų už 3 rub. (10 lit.).

Nedidelis, ypačiai metinių narių, mokestis, už jį gaunamos knygos, pop. Pijaus X. suteiktieji atlaidai, traukė žmones rašytis į šv. Kazimiero Draugiją. Nuo 1907 m. jų skaičius žymiai augo: dėjosi ne tik jaunimas, bet ir senesnės kartos vyrai ir moterys, net beraščiai. Jie gautąsias knygas dalino savo jaunesniems giminai-

← Šv. Kazimiero Draugijos namai Kaune

čiam ir tuo būdu paskleidė naudingą lietuvišką knygą net ten, kur ji buvo dar retenybė. Be to, Draugijos nariai kunigai paragindavo savo parapijiečius dėtis į šv. Kazimiero Draugiją. Kai kuriose parapijose įsisteigė net atskiros Draugijos kuopos ir gražiai veikė. Jau 1906 m. Draugija turėjo 4.063 narius, o 1914 — net 10.872.

Pirmasis Pasaulinis Karas sustabdė Draugijos veiklą. Krito ir narių skaičius. Vokiečių okupacija (1915—1918) ir jos griežta cenzūra kliudė leisti knygas. Bet ir tada darbas nesustojo: tuo laiku vis tik išleistos 28 knygos, jų tarpe "Sekmadienių Evangelijos", maldaknygė "Melskimės", keletas mokykloms vadovėlių ir kit.

Šv. Kazimiero Draugija nesitenkino vien knygomis, bet stengėsi visus katalikus aprūpinti ir laikraščiais. Nuo 1907 metų pradėta leisti inteligentams skirta "Draugija" su "Ateities" priedu (nuo 1911), liaudžiai savaitraštis "Vienybė" su "Viensėdžio" priedu, juokų laikraštis "Garnys". Po Didžiojo Karo šv. Kazimiero Draugija vėl ėmė leisti "Draugiją," "Vienybę," "Viensėdį," "Garnį," "Žvaigždę," "Lietuvos Mokyklą," "Kasmos" ir dienraštį "Laisvė". Be to, Draugija buvo leidusi dar Latvijos lietuviams "Rygos Garsą", kunigams "Ganytoją". Vėliau ne vienas tų laikraščių persiorganizavo, sustiprėjo ir ėmė eiti savo lėšomis. Kiti ėmėsi toliau varyti šv. Kazimiero Draugijos pradėtą darbą: "Židinys" pakeitęs "Draugiją", "Tiesos Kelias" — "Ganytoją", "Yla" — "Garnį". Bendras šv. Kazimiero Draugijos leistų laikraščių egzempliorių skaičius siekė per 3.000.000.[5])

Kaip minėta, "Ateitis" pradėjo eiti 1911 m. kaip "Draugijos" priedas, redaguojama šv. Kazimiero D-jos pirmininko prel. A. Dambrausko-Jakšto. Jau sekančiais metais redaktorius buvo rusų administracijos smarkiai nubaustas už vieną dainą, tilpusią "Ateities" priede "Tautinės Tvėrybos Žiedai".[6]) Nors vėliau bylą laimėjo ir pinigai buvo grąžinti (300 rublių!), bet tas dalykas A. Jakštui daug kainavo. Apie tai jis pats rašo: "Bet kiek man toji istorija yra pridariusi nemalonumų, kiek sugadinau kraujo, kiek sugaišinau brangaus laiko, biurokratui gubernatoriui tai, žinoma, buvo negalvoj".[7]) Jis, bylą pralaimėjęs, ėmė ieškoti progos, kad galėtų teisėtai prie redaktoriaus prikibti, ir surado: vienam Kauno knygyne susekė "Ateitį" pardavinėjamą skyrium be "Draugijos" ir vėl 1914 m. pradžioje patraukė A. Jakštą teisman už nesilaikymą rusų spaudos įstatymų. Bylą vedė adv. M. Yčas ir redaktorių išteisino; tačiau ta byla vėl redaktoriui kaštavo pinigo. Pagaliau, kilus karui, priekabusis gubernatorius išsidangino į Rusiją, o Jakštas buvo ištremtas į Vilnių. Čia būdamas dar suredagavo 1914 m. "Ateities" 9—12 numerius ir 1915 m. 1—3 nr., kurie buvo atspausdinti dar Kaune. Bet 1915 m. vokiečiai užėmė Vilnių, ir "Ateitis" sustojo.

Kiek A. Jakštui rūpėjo "Ateities" reikalai, matyti iš to, kad jis, vos tik karo frontas nusistūmė į rytus, tuoj ėmėsi atgaivinti "Draugiją" ir "Ateitį". Tuo reikalu buvo paduotas vokiečių okupacinei valdžiai prašymas (1916. IV. 26). Į tai po mėnesio gautas patiės Rytų fronto vado gen. Liudendorfo pasirašytas atsakymas, kad, "dėl cenzūros sunkenybių "Draugija", kaip storas laikraštis, leisti kol kas negalima, o "Ateitis", kaip plonesnis, leidžiamas", — bet gana griežtomis cenzūros sąlygomis. Taip "Ateitis" 1916 m. liepos mėn. vėl pradėjo eiti iš Kauno. Paskutinis A. Jakšto suredaguotas numeris išėjo 1918 m. gruodžio mėn. 1919 m. "Ateities" redagavimą A. Jakštas perdavė patiems ateitininkams.

Nuo 1906 m. iki savo mirties (1938. II. 19) prel. A. Dambrauskas-Jakštas buvo šv. Kazimiero Draugijos pirmininkas. Jis ne tik vedė Draugijos reikalus, bet pats rašė knygas, redagavo laikraščius, žodžiu, buvo

šv. Kazimiero Dr-jos pirmoji Valdyba. Sėdi iš kairės: kun. Pr. Žadeikis, kun. A. Dambrauskas, kun. A. Alekna ir A. Vaitkevičius. Stovi: kun. Pr. Januševičius ir kun. P. Dogelis.

Draugijos siela. Kiti jo padėjėjai Draugijoje keitėsi. Pav. Draugijos vicepirmininkais yra buvę arkiv. J. Skvireckas, kun. J. Bikinas, kan. Pr. Penkauskas, kun. Dr. A. Maliauskis, kun. N. Raštutis, kan. P. Dogelis ir kit. Draugijos finansus tvarkė: prel. Januševičius, kan. P. Dogelis, kan. A. Alekna, prof. M. Sandanavičius ir kiti. O Draugijos valdyboje pirmininkui talkininkavo: A. Vaitkevičius, V. Bičiūnas, prof. Pr. Dovydaitis, O. Zaštautaitė, vysk. J. Staugaitis, kan. Pr. Kuraitis, kan. J. Stakauskas, prof. M. Morkelis ir kit.

Kaip knygų leidimo įstaigai, Draugijai iš karto rūpėjo įsigyti savo spaustuvę, bet dėl lėšų stokos ilgokai tai padaryti nebuvo galima. Be to, trūko ir savų, tinkamų patalpų. Iš karto Draugija pasisamdė Kaune, Rotušės aikštėje, Fišerio namuos sau kuklų butą ir jame išbuvo iki 1912 m., kada įsigijo nuosavus namus už 24.500 rublių, nupirkusi juos iš rusų caro karininko, bet lietuvio uteniškio — Justino Cibavičiaus. Įdomi yra tų namų istorija. Jie buvo statyti 1853 m. dvarininko Geistaro. Plytas ir medžius tiems namams iš Zabeliškio dvaro (Geištaro nuosavybė) netoli Kėdainių, Kaunan suvežė to dvaro baudžiauninkai. Už dalyvavimą 1863 m. sukilime Geištaras buvo išsiųstas į Sibirą, o jo turtas konfiskuotas. Rusų valdžia konfiskuotame Geištaro name Kaune įsteigė arklių paštą. Vėliau, Vilniaus banko padedamas, tuos namus iš valdžios nupirko advokatas Ritas, kuris namus išnuomavo tai pačiai valdžiai, kuri juose įsteigė kareivines. Po 14 metų kareiviai buvo iškelti, o Ritas, bankui įsiskolinęs, neteko namų. Iš banko juos nupirko minėtas Cibavičius, o iš jo šv. Kazimiero Draugija. Įsigytieji namai buvo gerokai apleisti; jų remontui Draugija išleido antra tiek. 1913. VII. 15 vysk. Cirtautas namus pašventino. Namų įsigyjimas kauniečiams sudarė daug džiaugsmo, kad štai vėl nauja, rimta įstaiga pastoviai įsikuria Kaune. Po karo šv. Kazimiero Draugija, plėsdama savo veiklą, steigdama įvairiose Lietuvos vietose savo knygynus, yra nupirkusi namus Šiauliuose (1921) už 10.000 dol. paskolą, gautą iš Amsterdamo, N. Y. klebono kun. J. Židanavičiaus ir Tauragėje (1922).

Draugija iš karto, savosios spaustuvės neturėdama, knygas spausdino Sal. Banaičio spaustuvėje (įsteigta 1904 m.), kurią Draugija 1918 m. iš Banaičio nupirko ir pavadino "Šviesos" spaustuve. Toliau ji buvo ple-

čiama ir tobulinama, bei aprūpinama naujomis mašinomis, tapo viena iš didžiausių spaustuvių Lietuvoje.

Iš pradžios šv. Kazimiero Draugija spausdindavo knygas tik savo nariams. Išleidus jas išsiuntinėdavo, ir dalykas baigtas. Bet greitai atsirado gerų knygų pirkėjų ir iš nenarių tarpo. Tekdavo leisti knygų daug daugiau, negu buvo narių ir jas platinti per svetimus knygynus, kurie šalia gerų knygų, platino ir blogas. Tuo būdu kilo gyvas reikalas steigti savo knygynus. Pirmasis buvo įsteigtas Kaune dar 1913 m., kuris veikė Draugijos kontoroje. Vokiečių okupacijos metais gautas leidimas atidaryti šv. Kazimiero Draugijos namuose savas knygynas, kuris virto pirmutiniu ir centriniu Draugijos knygynu. Antrasis buvo atidarytas 1918 m. Vilniuje, bet lenkams Vilnių okupavus, jis virto privačiu knygynu, nuo Draugijos nepriklausomu. Trečiasis buvo atidarytas 1919 m. Šiauliuose, ketvirtas 1921 m. Telšiuose, penktasis — 1921 m. Ukmergėje, šeštasis — 1922 m. Tauragėje, septintasis — 1922 Radviliškyje (dėl mažos apyvartos 1928 m. likviduotas), aštuntasis — 1923 m. Panevėžyje, devintas — 1923 m. Mažeikiuose, dešimtasis — 1925 nupirktas iš "Švyturio" bendrovės Kaune (Laisvės Alejoje), vienuoliktasis — 1931 m. Plungėje ir dvyliktasis — 1932 m. Vilkaviškyje. Neturime davinių, bet rodos ir po 1932 m. dar vis kūrėsi nauji šv. Kazimiero Draugijos knygynai įvairiuose Lietuvos miestuose, per kuriuos paskleista tūkstančiai gerų, katalikiškų knygų.

Šv. Kazimiero Draugija katalikiškos spaudos darbe yra išvariusi labai gilią vagą. Pradėjusi darbą dar tais laikais, kai nebuvo daugiau kam rūpintis katalikiškų knygų leidimu liaudžiai, ji varė tą darbą nenuleisdama rankų, vis labiau plėsdama savo darbo dirvą. Davė religinio turinio knygų, davė ir šiaip lengvų, naudingų pasiskaitymų, išleido ir gana rimtų mokslo ir meno veikalų. Per pirmuosius 25-rius savo gyvavimo metus šv. Kazimiero Draugija yra išleidusi 530 įvairaus turinio veikalų. Jų egzempliorių skaičius buvo nevienodas: mažiausias K. Būgos "Kalbos Dalykai" — 250 egz. ir didžiausias — "Maža dovanėlė kalėdojant" — 50.000 egz. Bendrai buvo spausdinama po 5.000—10.000 egz. Visų leidinių egz. skaičius per tą laiką siekė 2.994.000. Turinio atžvilgiu leidiniai labai įvairūs: religinių — 226, mokslišku — 115, beletristiškų — 44, poezijos — 29, publicistikos — 39, kalendorių — 36 ir kitų smulkesnių įvairaus turinio — 44.[8])

Neturime po ranka davinių, kiek knygų šv. Kazimiero Draugija yra išleidusi 1932—1940 m. P. Vaičiūno 1939 m. atspaustoji "Varpų giesmė" turi 751 eilės numerį. Turbūt nedaug suklysime sakydami, kad iki karo buvę išleista apie 800 knygų. Stambiausias šv. Kazimiero Draugijos leidinys yra ark. J. Skvirecko išverstas į lietuvių kalbą visas Šv. Raštas, kurio vieno išleidimu Draugija yra pasistačiusi sau nesunaikinamą paminklą.

Šv. Kazimiero Draugijos Valdybos nariai (daugiausia kunigai) ne tik tvarkė Draugijos reikalus, bet ir patys daugiausia knygų rašė ir vertė iš kitų kalbų. Pirmiausia pats Draugijos pirmininkas prel. A. Dambrauskas-Jakštas. Jis ne tik daug rašė jo paties redaguojamuose laikraščiuose įvairiais klausimais, bet ir daugiausia pagamino įvairių mokslo vadovėlių, maldaknygių, bei šiaip naudingų knygų — viso 51 leidinį. Arkiv. J. Skvirecko, be Šv. Rašto, buvo atspausdinta dar 5 knygos, vysk. K. Paltaroko — 11 knygų (kai kurių net 11 leidimų), Maironio poezijos — 4 atskiri dalykai, kan. A. Aleknos istorijų — 19 atskirų leidinių, kun. A. Maliauskio — 12 veikalų, kan. M. Vaitkaus — 12 veikalų, kun. J. Bikino — 5 veikalai, kun. J. Balvočiaus-Geručio — 13 veikalų, kun. F. Martišiaus — 6 ir tt. Vėliau į šv. Kazimiero Draugijos bendradarbius įsijungė ir pasauliečiai: J. Talmantas, V. Kamantauskas ir kiti. Viso šv. Kazimiero Draugijai rašiusių autorių 1906—1932 m. laikotarpyje bus apie 125 asmenys.

Prel. A. Dambrauskas, pakviestas vadovauti šv. Kazimiero Draugijai, pertvarkęs jos įstatus, davė jai religinį pobūdį. Bažnytinė vyresnybė Draugiją rėmė, o Lietuvos dvasiškija mielai ją palaikė. Jau pirmajame steigiamajame susirinkime įsirašiusieji 175 kunigai įnešė Draugijos kason 8.800 rublių. Iki galo pirmųjų Draugijos veikimo metų tas kunigų skaičius pakilo iki 310, o Draugijos kapitalas iki 15.550 rub. Su tokia suma jau drąsiai buvo galima imtis knygų leidimo darbo. Be to, Draugijon įstojusieji kunigai ragino ir pasauliečius į ją dėtis. Tos talkos dėka Draugija savo pirmaisiais gyvavimo metais jau turėjo 82 amžinuosius ir 3.646 metinius narius pasauliečius.

Žemaičių vysk. M. Paliulionis, kad ir nebuvo lietuvybei palankus, tačiau Draugiją karštai rėmė ir daug

Danutė Giedraitytė

JOS BUVO MANO

Praeities dienos. Jos buvo mano,—
Naktys ir rytas, saulė . . . audra!
Skaudžios ar mielos, — jos jau gyveno,
Buvo jų daugel, o aš viena.

Vilionės skraistėj paslapčių pilnos,
Margos ir pilkos, skrieja pro mus.
Jos buvo mano, praeities dienos,—
Ir vėl jau niekad, niekad nebus . . .

Prisiminimai, tai mano dienos,
Svečiais ateina, draugais apleis,
Barsto malones, renka svajones,
Ir skrenda, skrieja amžių keliais.

☆

Nerima Narutė

DIENA

Jau saulėtekio laivas liepsnoja,—
Dega morai nakties,—
Ir jauti — su ranka tolumoje
Žemės veidą atėjęs palies.

Užsidegs vėl dangoraižių akys,
O žieduos — šypsena;
Ir į didmiesčio triukšmą patekus,
Atskubės varpo dūžiais diena.

Šv. Kazimiero Dr-jos Valdyba 1932 m. Sėdi iš kairės: kan. M. Vaitkus, kan. P. Dogelis, prel. A. Dambrauskas, kan. Pr. Kuraitis. Stovi: kan. M. Sandanavičius ir kun. M. Morkelis.

yra gero jai padaręs, išrūpindamas iš pop. šv. Pijaus X atlaidus[3]) ir paaukodamas jos reikalams 300 rub. Nemažiau palankus buvo ir vysk. K. F. Cirtautas, kuris Draugijos neužmiršo ir savo testamente. Dar daugiau šv. Kazimiero Draugijai yra padėjęs vysk. Karevičius. Jis dar Petrapilio kunigas 1906 m. padovanojo Draugijai savo išleisto kun. J. Račkausko "Aplankymo Švč. Sakramento" 2.000 egz. ir už tą paramą buvo pakeltas pirmuoju Draugijos garbės nariu. Tapęs Žemaičių vyskupu ir lankydamas parapijas, ragindavo klebonus, kad jie pasistengtų verbuoti kuo daugiau narių į šv. Kazimiero Draugiją. Kauno arkivyskupas J. Skvireckas, kuris dalyvavo šv. Kazimiero Draugijoje nuo pat jos įsikūrimo ir buvo jos nuolatinis narys (1911—1913 vicepirmininkas) rodė visuomet Draugijai didelį palankumą ir ją palaikė. O kai Draugija 1931 m. šventė savo veiklos 25 metų jubiliejų, ją sveikino ir laimino tiek pop. Pijus XI, tiek visi Lietuvos vyskupai.

Savo veikloje šv. Kazimiero Draugija turėjo nemaža draugų ir rėmėjų. Bet netrūko jai ir priešų bei darbo kliudytojų. O tai buvo rusų valdžios biurokratai, kurie, ištikimai tarnaudami carui ir rusinimo politikai, negalėjo ramiai žiūrėti į gražų Draugijos darbą. Reikia atsiminti, kad po 1905 m. revoliucijos ir šiokios tokios laisvės prošvaisčių, caro valdžia greitai vėl sustiprino atsileidusius varžtus, kuriuos gavo pajusti ir Lietuvos kultūrinis bei tautinis gyvenimas.

1911 m. prie Draugijos prikibo Vilniaus gubernatorius už tai, kad Draugija platinanti savo knygas ir Vilniaus gubernijoje, kai jos veikimo plotas esąs tik Kauno gubernija. Sekančiais metais skundė aukštesnei valdžiai šv. Kazimiero Draugiją ir Rygos gubernatorius, kam ji "Rygos Garse" skelbianti savo leidinius ir tuo būdu briaunasi į svetimą sritį. Draugijos valdybai teko raštais aiškintis, gintis ir įrodinėti gubernatorių priekaištų neteisėtumą. Bet sunkiau buvo Draugijai kovoti su vietos rusų administracijos savivaliavimu ir tamsumu. Turėdami teisę bausti vietos spaudą, gubernatoriai ja naudodavosi be jokio reikalo, nežiūrėdami teisybės. Ir taip šv. Kazimiero Draugija sumokėjo stambias pabaudas už tai, kad "Vienybėje" įdėjo žinią apie Lietuvos dvarų supirkinėjimą ir žemės dalinimą rusams kolonistams, kitą kartą už žinią, kad rusai pašalino iš Vilniaus vysk. Roppą. "Draugijoje" tilpo žinia, kad stačiatikių vyskupas, lankydamas Žemaitijoje savo cerkves, užeinąs ir į mokyklas ir ten katalikams vaikams dalinąs savo tikėjimo knygeles — ir vėl stambi pabauda. Gavo Draugija sumokėti ir už "Ateitį"[10]). Bet didžiausia nesąmonė buvo nubaudimas Draugijos leidžiamo juokų laikraščio "Garnio", kuriame 1913 m. 8 nr. tilpo straipsnis "Ar yra blogų žmonių pasaulyje?" Autorius pasakoja, kad jis lankęs tuos, kurie laikosi blogais, bet jie tvirtinę, kad yra blogi kiti, ne jie. Str. baigiamas satyriniu eilėraščiu:

Kad pasauly pragaras daros,
Žmonės velnio apsėsti, —
Kaltas Dievas, kaltas caras,
Tik mes vieni nekalti...

Už šitą humoristiką "Garnio" atsakomoji redaktorė buvo kalėjiman patupdyta, o Draugija turėjo sumokėti stambią sumą, kad ją išgelbėtų.

Šv. Kazimiero globoje dar XVI a. prasidėjo sunki lietuvių kova su rusais, kurie, kaip išsiliejusi upė, grąsino paskandinti Lietuvą slavų vandenyse. Toji kova tęsasi ir šiandien. Nors Lietuva okupuota, tačiau ji nėra žuvusi. Šv. Kazimieras padėjo sunkiais karų, knygnešių ir spaudos laisvės laikais, nes jis Lietuvos Globėjas. Jo vardu pavadintoji Draugija statė už plieną stipresnę pilį — užtvanką prieš Rytų tamsybės skleidėjus Lietuvoje. Toji dvasinė pilis, kurios apsauga buvo pavesta šv. Kazimierui, išliko žmonių širdyse. Nors šiandien nėra gyvųjų tarpe šv. Kazimiero Draugijos vadovo — A. Jakšto, nors pati Draugija yra uždaryta, jos spaustuvė, namai, knygynai okupanto konfiskuoti, knygos sunaikintos, bet yra išlikęs tasai darbas, kuri šv. Kazimiero Draugija yra nuveikusi. Reikia ir toliau katalikiškos spaudos darbą pavesti šv. Kazimiero globai, nes geroji spauda skleidžia šviesą, kurios jokios tamsybių galybės nepajėgs užtemdyti. Tie šviesos žiburiai, nuolat kurstomi ir palaikomi, ugdys tautos sąmonę ir dvasią iki to laiko, kada "Kazimieras šventas iš dangaus ateis" su savo pagalba mūsų nelaimingai tėvynei Lietuvai.

ŠALTINIAI:

1) Giesmė čėsų praėjusių Lietuvoj — Liet. poezijos Antologija, p. 119.

2) Elenchus... Provinciae Ecclesiasticae Lituanae 1940, p. 125.

3) **J. Tumas Kunigų** vargai draudžiamuoju metu — "Tiesos Kelias" 1929, I, p. 299—301.

4) "Ateitis" 1954, Nr. 5, p. 98—101.

5) **A. Dambrauskas** Šv. Kazimiero Draugija, jos kūrimasis ir pirmųjų XX metų veikimas, p. 69.

6) **A. Jakštas** "Ateities" praeitį atsiminus — "Ateitis" 1931, p. 135—139.

7) Ten pat, p. 138.

8) **Pr. N.** Šv. Kazimiero Draugijos 25-rių metų sukaktuvės — "Tiesos Kelias" 1931, p. 715—716.

9) A. Dambrauskas, op. cit. p. 26—31.

10) **J. Vaišnora** "Ateities" krikštynos — "Ateitis" 1953, p. 60—61.

Dail. A. Valeškos vitražo eskizas šv. Kryžiaus parapijos vienuolyno koplyčioje Chicagoje

KOVA PRIEŠ VISUOMENINĮ APSNŪDIMĄ

Šio numerio puslapiuose valandėlei stabtelėjom prie šviesaus atminimo kun. Alfonso Lipniūno kapo. Tikime, kad jo mirties 10 metų sukaktuvėse prisiminė jo asmenį ir darbus ateitininkų šeima, kuriai jisai paaukojo savo gyvenimą.

Kun. Alf. Lipniūno kapas, supiltas toli nuo mūsų, Lenkijoje, Pucke, ir dabarties ateitininkiją kviečia skelbti kovą prieš visuomeninį apsnūdimą ir su didžia meile ir atsidėjimu ugdyti ateitininkų eilėse visuomenininko idealisto charakterį.

Dvasinio apsnūdimo grėsmę iškėlė ir At-kų kongresas Chicagoje nutarimu: "Kreipiamas dėmesys tų ateitininkų, kurie ligi šiol mažiau ar daugiau laikėsi nuošaliai visuomeninio bei organizacinio darbo, kad katalikiškumo ir visuomeniškumo principai nepateisina jų abejingumo, ir raginami aktyviau imtis visuomeninio darbo".,. (Ateitis, 1955 m., nr. 1).

Su meile ir atsidėjimu ugdyti ateitininkų eilėse idealistinius visuomenininko nusiteikimus ragina mus pati gyvenimo tikrovė, nes mūsų organizacinį gyvenimą ar aplamai lietuviškąją veiklą ima ardyti įvairūs "veikėjai murmekliai", kurie ateina ne statyti, bet griauti: "Murmeklis nejieško tiesos, nesirūpina trūkumus kuo nors realiai prašalinti, jis neduoda pozityvių ir naudingų pasiūlymų... Jam gi ir nerūpi teisinga kritika, tobulinanti organizacinį gyvenimą; jam terūpi sugriauti tai, ką kiti dideliu darbu bei vargu padaro ir pasiekia" (Alfa Sušinskas, Ne griauti, bet statyti: Vytis, 1955 m., nr. 1).

Kova prieš visuomeninį apsnūdimą, rūpestingas ugdymas idealistinio charakterio visuomenininko gyvenime, nuoširdus noras pozityviai padėti ir paremti bendrąjį darbą, o ne vien tiktai su degtuku šviesti ir jieškoti kituose nusikaltimų, yra geriausias paminėjimas kun. Alf. Lipniūno mirties sukakties, kuris mūsų (bent vyresniųjų) atminimuose tebežėruoja visuomenininko idealisto ugnimi.

JAUNIEJI IR VYRESNIEJI

Stud. at-kų kalėdinių studijų metų New Yorke vienas sendraugis, žvelgdamas į jaunųjų būrį, susirūpinęs pasakė: "Tai mūsų graboriai... Ateina nauja karta, ir ji mus išstums iš gyvenimo"...

Šis pasakymas, teisingas psichologine prasme ir išreiškiąs vyresniųjų rūpestį, betgi yra klaidingas organizacinio gyvenimo požiūriu.

Organizaciniame darbe susitinka vyresnioji ir jaunesnioji karta. Vyresnieji gyvena daugiau atsiminimais, mėgsta leistis į praeitį ir ją dažnai vaizduoja romantiškai, gi jaunesnieji veržiasi ateitin ir nori apčiuopti šią dieną, jos keliamus uždavinius ir darbus, trokšta sau ir kitiems kurti ateities gyvenimą. Šitie skirtingi požiūriai ir psichologiniai nusiteikimai karta's prasiveržia kartumu, skundais, nesupratimu, neįvertinimu...

Įtampą tarp jaunųjų ir vyresniųjų gali sumažinti ar ją naudingą padaryti nuoširdus ir tikras vyresniųjų bendravimas su jaunaisiais. Tai pastebėjo ir At-kų kongresas Chicagoje, pabrėždamas: "Sendraugiai turi pareigą aktyviai reikštis ateitininkiškame gyvenime, paremti jaunesniuosius savo nuoširdžiu rūpestingumu, patarimais, paskaitomis, lėšomis, duoti prisiminimų iš savo lietuviškos bei katalikiškos veiklos, palaikyti jaunime idealizmo ir aukos dvasią"...

Vyresniųjų organizacinė patirtis ir nurodymai, šiltai perteikti jauniesiems, įves juos į tikrą kelią, įkvėps norą dirbti, lavintis, tobulėti — **atsiminimų Lietuvą pavers prisikeliančiu Vyčiu**, kurį jaunoji karta dvasioje regi ir trokšta išvysti.

JAUNIMO VADŲ PRIEAUGLIS

Įvairių kraštų katal. jaunimo organizacijos svarsto vadų prieauglio klausimą. 1954 m. gruodžio 1—8 d. Romoje įvykęs tarpt. katal. jaunimo atstovų suvažiavimas šiam klausimui skyrė daug dėmesio. Msgr. Didier Nobels suvažiavime kaitė referatą jaunimo vadų parengimo reikalu.

Jaunimo vadų parengimo problemą nagrinėja ir Pax Romana vadovybė, apjungianti katal. akademinio jaunimo organizacijas. Šisai klausimas iškyla ir ateitininkų suvažiavimuose, pasitarimuose, kai jieškoma būdų ir priemonių sustiprinti ir pagyvinti organizacinį gyvenimą.

Sąmoningesnių, giliau išsilavinusių jaunimo vadų klausimą paaštrino ir praėjusio karo sąlygos, kuriose dabarties jaunimas brendo, mokėsi ir lavinosi: jam nebuvo normalių sąlygų sistemingai ir palaipsniui išeiti organizacinės praktikos darbų ir suaugti su visa organizacine aplinka.

Šiai spragai užpildyti ir tinkamiau parengti atrinktų jaunimo vadų, mokančių giliau įžvelgti katal. veikimo paskirtį ir sugebančių šį darbą praktiškai dirbti, galima panaudoti didesnius moksleivių ar studentų suvažiavimus, vasaros stovyklas ir k. Tiems klausimams svarstyti reikėtų iš anksto pasiruošti, sudaryti teoretinių ir praktinių klausimų programą ir ją pravesti vasaros stovyklų metu. Šį klausimą verta mūsų tarpe atviriau pasvarstyti ir jieškoti būdų, kaip tinkamiau paruošti jaunimo vadų.

SPORTAS

rašo

P. GANVYTAS

KREPŠINIS KATALIKIŠKUOSE UNIVERSITETUOSE

Katalikų universitetai ir kolegijos Amerikoje sportui skiria daug dėmesio. Beveik kiekvienas didesnis universitetas turi savo stadioną, savo krepšinio salę, plaukimo baseiną ir kt. moderniausius sporto įrengimus. Katalikiškos mokyklos kultivuoja beveik visas sporto šakas, tačiau daugiausia gal amerikiečių futbolą ir krepšinį. Apie jį čia trumpai ir pakalbėsime.

Amerika yra krepšinio gimtinė ir tėvynė. Praeito šimtmečio gale atsiradęs šis žaidimas dabar yra viena iš svarbiausių komandinių sporto šakų pasaulyje. Amerika krepšinyje dar vis vyrauja, ir žaidimas yra itin populiarus aukštesnėse mokyklose. Gi katalikų kolegijos ir universitetai čia užima labai svarbią, jei ne vyraujančia poziciją. Bandykime trumpai pažvelgti į kiek garsesnius katalikiškus universitetus.

Tolimuose šiaurės vakaruose, gražiajame Seattle mieste, yra tėvų jėzuitų vadovaujamas **Seattle universitetas,** kuris dažnai sudaro labai stiprias krepšinio komandas. Ypatingai mokykla pagarsėjo, kai už jos rinktinę žaidė dvynukai O'Brian; vienas iš jų pasižymėjo ypatingai geru mėtymu. Kiek į pietus pavažiavę, pasieksime San Francisco miestą. To paties vardo universitetas, taip pat tėvų jėzuitų vadovaujamas, šiais metais **turi vieną iš geriausių krepšinio komandų.** Galutinėje sezono lentelėje ši komanda užėmė pirmą vietą visoj Amerikoj. Tai ne pirmas kartas, kad San Francisco universitetas turi tokią gerą komandą. 1949 metais jie laimėjo NIT turnyrą New Yorke, — vieną iš svarbiausių laimėjimų, kurį universitetas gali atsiekti.

Viduriniuose vakaruose garsus savo krepšinio komandomis yra **ST. LOUIS UNIVERSITETAS.** Ne kartą jis yra nugalėjęs garsiąją Kentucky komandą, kai ji atrodė nenugalima. Beveik kiekvienais metais šis universitetas dalyvauja koleg· inėse pirmenybėse (NCAA) ar NIT turnyre. Mokyklos spalvas savo laiku yra gynęs garsusis Ed MacAuley, šiuo metu žaidžias už Boston Celtics. Chicagos Loyola ir De Paul taip pat garsūs savo žaidimu. Ypatingai pasižymėjusi yra antroji mokykla, kurios rinktinėje savo laiku žaidė pats garsiausias krepšininkas — George Mikan. Gerai žinomos yra ir Marquette bei Notre Dame krepšinio komandos. Šiais metais pastarosios komandos kapitonu yra lietuvių kilmės J. Stephens.

Amerikos rytuose katalikų kolegijos pasižymi itin stipriu krepšinio elitu. Štai **Bostono kolegija ir Holy Cross** mokyklos garsios ne tik Naujojoje Anglijoje, bet ir visame krašte. Praeitais metais Holy Cross laimėjo NIT turnyrą. Kolegija yra išugdžiusi eilę garsių krepšininkų, tačiau garsiausiu tektų skaityti B. Cousy, kuris dabar žaidžia už Boston Celtics. Pačiam New Yorke savo krepšinio komandomis garsus yra **St. John's universitetas,** laimėjęs NIT turnyrą bei dalyvavęs kolegi· nėse pirmenybėse. Prieš 3 metus jis tik finale turėjo pasiduoti savo priešininkams, tuo laimėdamas antrą vietą Amerikoje. Daug garsių krepšininkų gynė mokyklos spalvas, gi paskutinių metų bėgyje itin pagarsėjęs buvo B. Zawoluk. Iš mažesnių kolegijų New Yorke pažymėtina St. Francis (Brooklyn) kolegija.

Tuoj už New Yorko, kiek į pietus pavažiavę, rasime **Seaton Hall** universitetą. Garsi ir ši krepšinio tvirtovė. Visi gerai prisimename jos laimėjimus (jų tarpe ir NIT turnyre pirmą vietą), kai už rinktinę žaidė negras W. Duke. Kiek anksčiau šį universitetą lankė Davies, šiuo metu žaidžiąs už Rochesterio Royals. Tai vienas iš geresniųjų profesionalų Amerikoje. Dar toliau į pietus pakeliavę pasieksime **La Salle kolegiją, kurios krepšinio rinktinė buvo praeitų metų Amerikos meisteris.**

Už šią mažutę kolegiją žaidžia vienas iš geriausių krepšininkų pasaulyje — Tom Gola. Toj pačioj valstybėj, Pittsburgh mieste yra **Duquesne universitetas,** kuris beveik kiekvienais metais pasižymi geromis krepšinio komandomis. Neužmirštinas ir Dayton universitetas, kuris savo laimėjimais nedaug kuo atsilieka nuo Duquesne. Tai tik žymesnieji katalikų universitetai ir kolegijos; yra dar daug kitų, mažesnių katalikiškų mokyklų su garsiomis krepšinio komandomis.

Faktai rodo, katalikų mokyklos tikrai turi geras komandas. Galutinėje AP komandų lentelėje **tarp pirmųjų 10 Amerikos krepšinio komandų šiais metais rasime bent 5 katalikų mokyklas.** Štai jos: San Francisco (I), La Salle (III), Duquesne (VI), Marquette (VIII) ir Dayton (IX). **Gi tarp geriausių 5 Amerikos krepšininkų, kuriuos parinko UP agentūra, keturi žaidžia už katalikų universitetus.** Tom Gola, B. Russell (San Francisco), S. Greene ir D. Ricketts (abu iš Duquesne) išrinkti į tą krepšinio elitą. Ar reikia geresnių įrodymų už krepšinio kokybę katalikiškose mokyklose?

Kyla klausimas, iš kur tokie puikūs talentai patenka į minėtas mokyklas. Atsakymas nelengvas, tačiau jau pats faktas, kad krepšinis parapijose, kunigų seminarijose ir panašiose institucijose kultivuojamas su tikru nuoširdumu, yra vienas iš pagrindinių motyvų už krepšinio kokybę. Tai garantuoja puikios komandos gimnazijose. Gi tik patys geriausi gimnazijų žaidėjai sugeba prasimušti į kolegijų rinktines.

KŪNO KULTŪRA TAMPA KŪNO KULTU

Dr. Pr. Gaidamavičius

Kūno mankšta, kurios tikroji paskirtis yra jo ugdymas suderintai su aukštesnėm vertybėm, šiandien yra tapusi komercine profesija. Kaip senovėj gladiatorių kovos Romoje sutraukdavo minias žmonių, ištroškusių duonos ir žaidimų, taip šiandien sporto aikštės užpildomos smalsuolių, norinčių pamatyti barbariškai besimušančius boksininkus. **Geriausi sportiniai žaidimai, skirti kūnui ir jo prigimtinėms galioms lavinti, neteko savo paskirties ir tapo minių pasismaginimo ir prekybos objektu.**

Sportinis žmogus liko iškeltas į dienos didvyrius, o žaismas tapo profesija. Sportas, užuot tarnavęs aukštesnėm vertybėm, dabarties gyvenime tapo nepriklausoma vertybe, kuriai lenkiasi dorinės, meninės ir intelektinės vertybės. Ir tai vyksta nejučiomis, nes mažai kas jieško sporto prasmės. Juo labiau jos nejieško sportininkas: visas organizacinis komercinis aparatas rieda savaime įtraukdamas visus.

(Ištrauka iš **dr. Pr. Gaidamavičiaus** knygos "Milžinas, Didvyris, Šventasis" 22—23 psl.).

LIETUVOS NACIONALINĖ MARTYNO MAŽVYDO BIBLIOTEKA

DARBAI ŽMONĖS

GAVĖNIOS DVASIA IR MOKSLEIVIAI ATEITININKAI

(Visiems MA Sąjungos nariams)

Mylimi Moksleiviai Ateitininkai,

Rašau Jums ne dėl to, kad Jūs nesuprastumėte gavėnios prasmės ir reikšmės, bet dėl to, kad noriu kartu su Jumis išgyventi gavėnios metą.

Bažnyčios praktikoje gavėnia yra ypatingas metas, kuriuo mes paruošiame savo protą, širdį ir valią sutikti mūsų Išganytojo Prisikėlimo šventei, gyvendami Jojo kančia.

Pagrindinė gavėnios žymė yra Išganytojo kančios apmąstymas ir savo gyvenimo sušventinimas. Šios gavėninės žymės dvasioje geras katalikas praleidžia gavėnios metą.

Pirmiausia moksleivis ateitininkas stengiasi gavėnioje gyventi mūsų Išganytojo kentėjimais. Šiam tikslui geriausia priemonė yra Kryžiaus Kelių apvaikščiojimas, ir moksleivis ateitininkas apvaikščiojus juos ne tik kartu su visais parapiečiais savo bažnyčioje, bet ir privačiai — atskirai vienas pats ar su draugais.

Taip pat ir truputį daugiau bei dažniau pasimelsti gavėnios metu. Malda yra visiems reikalinga, bet ypač jaunajam žmogui. Moksleivis ateitininkas yra nuoširdžios ir dažnos maldos žmogus. Malda lydi visus jo žingsnius: jo laimėjimus ir pralaimėjimus, jo siekius ir kovas.

Būdamas maldos žmogus, ateitininkas yra ir sakramentų katalikas. Jis gyvena išpažinties ir Šventosios Komunijos gyvenimu, tuo save skaidrindamas, stiprindamas ir iš savęs ugdydamas gerą žmogų ir tobulą krikščionį.

Pagaliau gavėnia yra didesnės asmeninės aukos ir dažnesnio apsimarinimo metas. Dažniau ir gyviau apmąstydamas Išganytojo kentėjimus, moksleivis ateitininkas pajunta troškimą ir savo skausmais, nepatogumais bei pasiaukojimais nors truputį paartėti į kenčiantįjį Išganytoją.

Mylimi Moksleiviai Ateitininkai, tinkamai praleisdami gavėnios metą, stiprėjame dvasia ne tik kaip katalikai, bet ir kaip žmonės ir lietuviai. Mūsų kenčiančioji, pavergtoji Tėvynė Lietuva laukia iš mūsų taurių asmenybių, kurios šviestų skaidria krikščioniška ir lietuviška šviesa ir žibėtų garbingais, kilniais, nors ir mažais, darbais.

Gavėnia yra didžioji religinė proga, kuri mums padeda augščiau kilti ir skaidriau šviesti!

Likdamas su Jumis visais, arti ir toli pasaulyje begyvenančiais, meldžiu mūsų Išganytoją Jums visiems asmeninės palaimos ir visokeriopos sėkmės.

Jūsų Kristuje

Kun. Alfa Sušinskas,
Moksleivių Ateitininkų Sąjungos
Kapelionas

Ateitininkų Sendraugių S-gos Centro Valdyba

pagal Ateitininkų kongreso nutarimą sudaryta iš Chicagoje gyvenančių. Valdybą sudaro: pirm. — prof. dr. Pranas Jucaitis, vicepirm. — kun. dr. Antanas Juška, iždin. — Ignas Kazlauskas, sekr. — Eug. Daugirdienė, narys — dr. Petras Kisielius.

Sudaryta koordinacinė komisija

Chicagos ateitininkų sendraugių, studentų ir moksleivių valdybos turėjo bendrą posėdį, kuriame buvo sutarta surengti bendrą visų atkų koncertą ir aptarta galimybė ateinančią vasarą suruošti trikampio (Clevelando, Detroito ir Chicagos) suvažiavimą. Tikslas — koordinuoti visų Chicagos at-kų veikimą ir sudaryti pastovių koordinacinė komisija. Ją sudarys visų trijų kuopų — sendraugių, studentų ir moksleivių pirmininkai ir sekretoriai.

ATEITININKŲ ALBUMO

redakcijos darbai eina sparčiai pirmyn. Šiuo metu atrenkamos gautos nuotraukos, suklasifikuojamos pagal numatytus albume skyrius ir daromi papildymai. Papildymų reikės dar daug, kad albumas sudarytų pilną ateitininkiškos veiklos vaizdą.

RADASTOS KATRYNOS GRIGAITYTĖS POEZIJOJ

Rašytoja Katryna Grigaitytė šiemet švenčia 25 metų literatūrinės kūrybos sukaktį. Savo poetinę plunksną sukaktuvininkė išbandė Lietuvoje 1927 m. Ateities žurnale, o vėliau jos patrauklia ir skambia poezija džiaugėsi Naujoji Vaidilutė, Ateities Spinduliai, Pavasaris, Studentų Dienos, Rytas, XX Amžius. Jos eilėraščiai padvelkė šiltu, ramiu paprastumu, kuriuos pamėgo jaunimas, mat, jie iš širdies kalbėjo į širdis, jieškančias gyvenimo džiaugsmo ir idealistinės nuotaikos radastų.

Poetė, gavusi tvirtus pagrindus iš savo mokytojų lituanistų Juozo Brazaičio ir Antano Miškinio, drąsiai žengė savarankišku kūrybos keliu

K. Grigaitytė

ir jau 1937 m. išleido poezijos rinkinį "Akys pro vėduoklę", kurin supynė pirmuosius poezijos žiedus, surankiotus kruopščiai savo tėviškės laukuose.

1950 m. poetė išleido antrąjį poezijos rinkinį "Paslaptis", kuriame įausti tremties nugąstavimai ir klajonės.

Katryna Grigaitytė pažįstama ir beletristikoje. Jos novelių ir apysakų buvo įvairiuose žurnaluose ir laikraščiuose.

Sukaktuvininkė Katryna Grigaitytė dabar su šeima gyvena Newarke, N. J. ir šalia kasdienos darbų atsideda kūrybai: turi parengusi trečią poezijos rinkinį, novelių, kurie rengiami išleisti.

Ateities redakcija nuoširdžiai sveikina savo bendradarbę, jaunatviška kūryba dažnai papuošusią mūsų žurnalą ir sulaukusią sukakties, brangios ne vien jai, bet ir visiems, išsiilgusiems tėviškės ir nuoširdaus džiaugsmo radastų. Kūrybingų ir giedrių metų!

Putnamo mergaitės laisvalaikio metu

Nuotr. V. Maželio

PAUL CLAUDEL STIPRINA LIETUVIUS

Vasario 28 Paryžiuje mirė rašytojas Paul Claudel, Prancūzų Akademijos narys, sulaukęs 86 metų. Jo vaikystė prabėgo smulkių valdininkų šeimoje, kuri stengėsi vaikutį išprusinti ir supažindinti jį su senovės klasikine literatūra ir filosofija. Tie mokslai, persunkti pagoniškosios kultūros kėlimu, nepatenkino jaunojo Paul Claudel širdies — jame žiebėsi nenumaldomas krikščioniškosios religijos ilgesys, kuris atsivertimo malone prasiveržė 1886 m., kai jisai Kalėdų naktį Paryžiaus katedroje tapo konvertitu ir po to visą gyvenimą liko ištikimas katalikybei.

Šakotas Paul Claudel talentas ir įgimti sugebėjimai nuvedė jį į diplomatinę tarnybą JAV, Kinijoje, Vokietijoje, Italijoje, Danijoje, Brazilijoje, tačiau jo vardą įamžino literatūrinė kūryba, iškėlusi Paul Claudel kaip poetą, dramaturgą ir prozininką.

Paul Claudel buvo gerai susipažinęs su religine ir pasauline graikų bei lotynų literatūra, anglų poezija, šv. Raštu, tačiau jo kūrybos pagrindinė versmė buvo ne literatūrinio, bet religinio pobūdžio: "Pasaulis jam atrodo tarsi kokia harmoninga vienuma, giedanti Dievo garbei. Poeto paskirtis esanti atskleisti šią pasaulio giesmę ir dieviškąją santvarką" (A. Vaičiulaitis, Liet. Enc., IV).

Į lietuvių kalbą yra išversta keletas lyrinių Claudel kūrinių. Didžiajam rašytojui, tačiau, lietuvių tautos sielvartai ir siekimai buvo žinomi. Kai jį kartą aplankė lietuvaitė ir supažindino su mūsų tautos tragedija, Paul Claudel savo ranka parašė lietuviams šiuos stiprinančius linkėjimus:

"Siunčiu savo sveikinimą lietuviams, sovietinio žvėriškumo aukoms, ir aš jiems sakau turėti pasitikėjimą. Dievas yra už visus stipriausias".

Šitie nuoširdūs linkėjimų žodžiai žadina mūsų širdyse dėkingumo jausmus didžiajam prancūzų katalikų rašytojui ir kviečia arčiau pažinti jo kūrybą, sukurtą didžio talento ir mylinčios širdies.

GYVENIMAS ČIURLIONIO PIRAMIDŽIŲ SONATOJE

Filosofinių svarstymų literatūroje išniro naujas ir patrauklus autorius — dr. Pranas Gaidamavičius. 1951 m. pasirodė jo knyga "Išblokštasis žmogus", žvelgusi į benamio likimo perspektyvas, o šit dabar jisai skaitančiai visuomenei įduoda naują studiją — "Milžinas, Didvyris, Šventasis", skirtą žmogiškosios pilnaties vizijai aprėpti.

Autorius, panūdęs jieškoti žmogiškosios pilnaties vizijos, pačioje pradžioje pastebi, kad žmogus "visa savo esme yra pašauktas gyventi trilypėj plotmėj: daiktinėj, dvasinėj ir religinėj" (p. 7). Šitų trilypių plotmių pavaizdavimą dr. Pr. Gaidamavičuis yra įžvelgęs ir M. K. Čiurlionio piramidžių sonatoj, kur aiškiai matyti trys paveikslo planai. Per šias tris žmogiškojo gyvenimo plotmes ir kopia knygoje autorius, čia šviesdamas lakia, originalia mintimi, čia lydimas M. K. Čiurlionio intuicinio regėjimo, ritmo ir spalvos, prasimušančios jo piramidžių sonatoje.

Žmogaus gyvenimas, pasak autoriaus, pradeda skleistis vitalinėj plotmėj, kur "jo pasaulis dar tebėra toks daiktinis ir toks trapus" (p. 15). Šita pirmoji mūsų gyvenimo pakopa padeda apvaldyti medžiaginį pasaulį ir palydi žmogų į naujas plotmes kurti dvasinių vertybių. Tačiau žmogui lengva paklysti pirmojoj plotmėj, įsitvirtinti vien vitalinių vertybių srityje, nebeįžvelgti kitų plotmių. Tada ir iškyla milžinas, ištroškęs imponuoti fiziniu galingumu ("himnas kūnui"), ekonominiu pajėgumu ("ekonominis žmogus"), techniniu pažangumu ("techninis žmogus") ar valdovine galia ("valdovinis žmogus"). Čia vis tie kraštutinumai,

kurie pervertina vitalinę gyvenimo plotmę ir neleidžia persimesti į kitas plotmes, vedančias žmogiškosios pilnaties vizijon.

Praslinkęs pro milžinų paunksmę, autorius skaitytoją planingai įveda į antrąją gyvenimo plotmę, dvasinę, kur pasirodo žmogus didvyris. "Tai plotmė, kur išnyksta žmogus milžinas ir iškyla didvyris, kur nutyla masės žmogus ir prabyla kilniadvasis. Čia atsiskleidžia vertybių pasaulis, kuris iškelia žmogų iki piramidžių aukštumų" (p. 65).

Žmogus didvyris, besiveržiąs į Tiesą, Gėrį ir Grožį, didvyriškumo kelyje sušvinta tauriu asmeniu, pavyzdinio žmogiškumo siekėju, gėrio kovotoju, tikrovinio dinamizmo žmogum, prasiveržia maištingu titanu, kol pagaliau jisai įauga krikščioniškon tikrovėn, susiduria su antgamtine sritimi, iškeliančia šventąjį.

Šventasis, pastebi autorius, yra kopėjas gyvenimo pilnatin. Jo gyvenimą plačiai nužeria iš toli ateinančios šviesos, matomos M. K. Čiurlionio paveiksle; čia prasideda sritis, "kurion krypsta visas žmogaus gyvenimas su vitalinėm ir dvasinėm vertybėm" (133 p.), pastatanti žmogų dieviškosios malonės atokaitoje, jį perkeičianti ir leidžianti džiaugtis absoliutine laime.

Per tokią minčių srovę praveda dr. Pr. Gaidamavičius skaitytoją, kad jisai nepasiklystų savojo gyvenimo plotmėse, akylai sektų gaires, padedančias iš vienos plotmės persimesti kiton ir taip pastoviai veržtis žmogiškosios būties pilnatin. "Tų plotmių sumaišymas", sako autorius, "ypač būdingas dabarties kultūrai, kuri, užuot siekusi pilnutinio žmogaus, sustoja pusiaukelėje ir palieka jį nežinioj" (p. 8).

Šių žodžių šviesoje pasirodo visas dr. Pr. Gaidamavičiaus studijos aktualumas, gilumas ir prasmingumas: būti minties šaukliu dabarties žmogui, padėti jam teisingai suprasti savosios būties pakopas ir vis kilti aukštyn, kur žėruoja gyvenimo pilnatis.

Knyga, parašyta dailiu, patraukliu, stilingu žodžiu, lydima brandžios autoriaus teologinės—filosofinės minties, mielai laukia skaitytojo, pro milžinų paunksmę ir didvyrio kovingumą besiveržiančio į krikščioniškąjį šventumą.

(Dr. Pr. Gaidamavičius, **MILŽINAS, DIDVYRIS, ŠVENTASIS.** Žmogiškosios pilnaties vizija. Tėvų Pranciškonų leidinys. 1954 m. Aplankas dail. V. K. Jonyno. Atspaudė T. Pranciškonų spaustuvė Brooklyne.) **J. Gulbinas.**

ATEITININKŲ VADOVĄ

prof. St. Yla baigia tvarkyti ir greitai bus atiduotas spaudai. MAS Centro valdyba leidžia moksleiviams atskirą vadovą. Redaguoja kun. A. Sušinskas.

Ateitininkų Šelpimo Fondas

per paskutiniuosius trejus metus sušelpė 22 studentus, išmokėdamas 5,335 dol. Fondo iždė dabar yra tik maža suma. Šiuo gi metu turima keleta prašymų, kuriuos būtinai reikia patenkinti. Kreipiamasi į ateitininkus sendraugius JAV ir Kanadoje, prašant būti Ateitininkų Šelpimo Fondo nariais. Metinis nario mokestis yra tik 5 dol. Pinigai bus skiriami pagalbos būtinai reikalingiems katalikams studentams.

UŽGAVĖNĖS PAS NEW YORKO STUDENTUS

Studentų ateitininkų draugovės susirinkime vasario 11 d. buvo nagrinėjama prof. St. Šalkauskio nurodytos ateitininkų ideologijos mintys. Ta tema išsamų referatą buvo paruošęs Antanas Pupius. Referatą sekė gyvos diskusijos. Ir tolimesniuose susirinkimuose bus nagrinėjami ateitininkų ideologijos klausimai.

Vasario 20 d. Apreiškimo parapijos naudai buvo ruošiamas vakaras, kurio programą išpildė jaunimo organizacijos, neretai besinaudojančios parapijos salės patalpomis. Studentai ateitininkai — Z. Kungys, S. Bobelis ir A. Pupius — suvaidino porą humoristinių įscenizavimų. Programoje taip pat dalyvavo skautai ir A. Šlepetysės baleto studijos mokinės.

Užgavėnių dieną newyorkiečiai stud. at-kai buvo pakviesti ponų Kazickų atvykti į jų puošnią vilą New Rochelle, N. Y. Jaukioje šeimininkų viešnagėje buvo praleistas užgavėnių vakaras, kuriame dalyvavo apie 30 stud. ateitininkų. Pradžioje ten pat įvyko trumpas susirinkimas, kurio metu draugovės pirmininkas Z. Kungys supažindino dalyvius su Pax Romana veikla. Kol. Balys Račkauskas paskaitė poezijos, dedikuotos namų šeimininkams.

Linksmoje nuotaikoje buvo pasišokta, padainuota ir pasiklausyta studentiškos kūrybos. Romas Kisielius ir Juozas Pupius paskaitė humoristinių eilių, o Irena Banaitytė — feljetoną "Tūkstantis ir viena minutė". Pabaigai Balys Račkauskas paskaitė baladę apie Nevėžio ir Dubysos meilę. Gaudeamus igitur garsai užbaigė "mėsiedo" laišką.

I. B.

← New Yorko stud. at-kai svečiuose pas dr. J. ir A. Kazickus.
Nuotr. V. Maželio

PLAČIAME PASAULYJE

PUTNAM, CONN.

Pasibaigus egzaminams, vėl daugiau laiko galime skirti ateitininkiškai veiklai ir nagrinėti nustatytas programas. Neseniai Putnamo moksleivės ateitininkės dalyvavo bendrai viso bendrabučio ruoštame arkivysk. Jurgio Matulaičio minėjime. Programoje buvo gražus montažas, vaidinimėlis ir kun. dr. Matulaičio paskaita.

Vasario pabaigoje kuopos susirinkime dalyvavo p. Keblinskienė, kuri mergaitėms kalbėjo apie lietuvės moters pareigas lietuvybės išlaikyme. Kitą dieną įdomią paskaitą visoms bendrabučio mergaitėms skaitė kun. P. Brazys apie mergaitės religinio gyvenimo psichologinius bruožus.

A. K.

DETROITAS

Nors gal ir nedaug girdite apie moksleivių ateitininkų kuopą Detroite, bet ji vis dar tebedirba ir gana dažnai sulaukia mielų svečių. Šį kartą į mūsų susirinkimą vasario 20 d. atvyko Centro Valdybos sekretorius Arvydas Barzdukas. Jis pasveikino mūsų kuopą pabrėždamas, kad ji yra viena iš veikliausių ir visada laiku atsako į Centro Valdybos raštus. Linkėjo ir ateityje likti pavyzdinga kuopa, bet nepatingėti atsiųsti ir nario mokesčio. Susirinkime dalyvavo kuopos dvasios vadas kun. K. Simanavičius, kuris įdomiai pakalbėjo apie krikščionybės pradžią.

Išklause Sauliaus Černiausko referato "Ateitininkai Lietuvos laisvės kovose", Narimanto Udrio pasakėčios ir palaužę galvas mislėmis, išsiskirstėme namo, prižadėdami vėl pasimatyti sekančiam susirinkime.

P.

SPRINGFIELD, ILL.

Šių metų Vasario 16 minėjime, kurį kasmet rengia Springfieldo Balfo skyrius, labai gražiai pasirodė ateitininkai. Iš Chicagos atvykęs at-kų sendraugis A. Repšys skaitė paskaitą. Meninėje dalyje dainavo parapijos choras ir vaidino vietos ateitininkai. Vaidinimą "Vasario 16" paruošė ir režisavo Springfieldo at-kų kuopos globėjas P. Spėtyla. Vaidino: V. Abramikaitė, R. Paulionytė, R. Šidlauskaitė, E. Užgiris, S. Šidlauskas ir P. Spėtyla.

R. P.

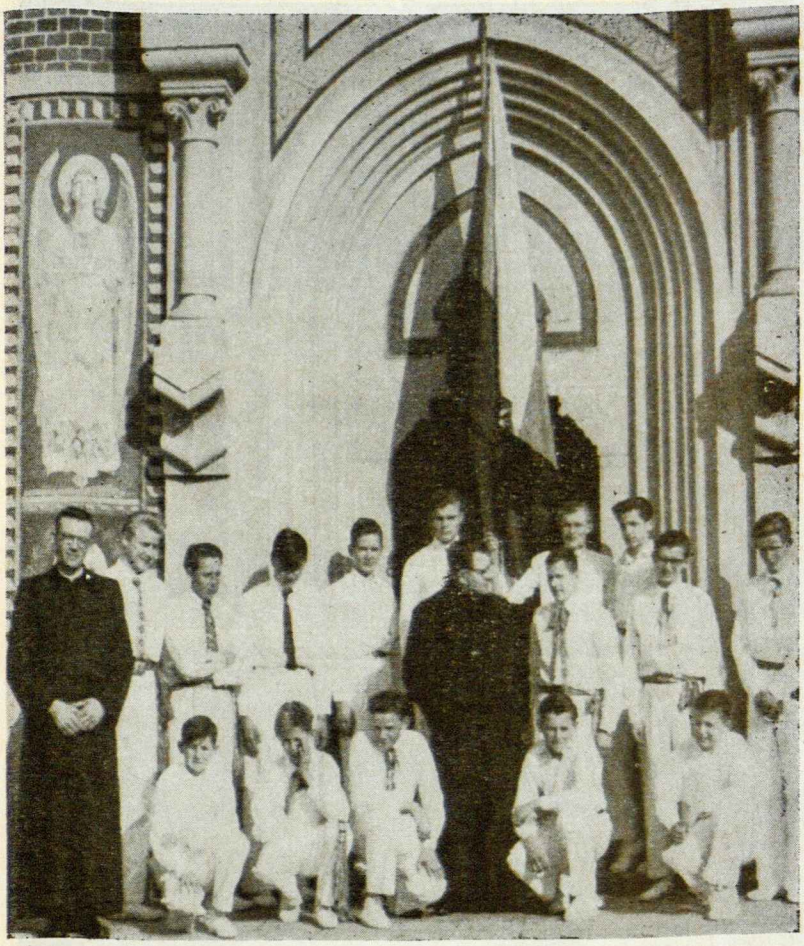

Castelnuovo Don Bosco liet. saleziečių gimnazijos moksl. at-kai su svečiu kun. dr. J. Vaišnora

ITALIJA

GRAŽIAI MINĖJOME VASARIO 16

Šiaurinėje Italijoje gyvena virš 70 lietuvių. Iš jų apie 60 susispietę Castelnuovo Don Bosco, kur yra saleziečių vedama lietuviška gimnazija. Joje ypatingai gražiai šiemet buvo atšvęsta Vasario 16 šventė.

Šventės išvakarėse visi mokiniai stropiai dirbo dabindami ir puošdami gimnazijos patalpas. Net ir patys mažiausieji dirbo lyg didžiausi patriotai. Iš Romos atvykęs svečias — paskaitininkas kun. dr. Vaišnora visus atrado uoliai besidarbuojančius. Šventės ruošimas buvo pavestas gimnazijos ateitininkams, tad jie daugiausiai ir pasireiškė.

Vasario 16 rytą maršo garsai prikėlė jaunimą, kuris tuojau skubinosi į bažnyčią išklausyti mišių, aukojamų už kritusius dėl Lietuvos laisvės. Po pamaldų didžiajame įstaigos salione įvyko iškilmingas vėliavos pakėlimas. Akį traukė gražiai paruoštas "Tėvynės altorius"— Nežinomojo Kario kapas, prie kurio išsirikiavo tautiniais rūbais pasiruošę mokiniai. Sugaudė trimitas, nuaidėjo Tautos himnas ir ant verandos iškilo lietuviška vėliava.

Po pusryčių į gimnaziją pradėjo rinktis svečiai, kai kurie net iš gana toli. Iškilmingą sumą laikė kun. dr. Vaišnora, pasakydamas ir pamokslėlį. Per pamaldas gimnazijos choras giedojo St. Šimkaus "Lietuviškas mišias".

Prie iškilmingo vaišių stalo skambėjo sutartinės, grojo gimnazijos orkestras, o po vaišių visi svečiai stebėjo įdomias krepšinio rungtynes. Vakarop įvyko iškilmingas šventės minėjimas, kurio metu turiningą paskaitą skaitė kun. dr. Vaišnora, skatindamas tarp svetimšalių garsinti Lietuvos vardą ir visiems skelbti rusų daromas skriaudas.

Po paskaitos ateitininkai suvaidino scenos veikalėlį iš partizanų gyvenimo "Paslaptingoje zonoje" ir padeklamavo poezijos. Minėjime dalyvavo ir užsieniečių, jų tarpe buvęs Čekoslovakijos krašto apsaugos ministeris, kuris padėjo ant Nežinomojo Kario kapo gėlių puokštę ir palinkėjo greit grįžti į mieląją tėvynę.

P. Rukšys.

← Melbourno at-kų kuopa ekskursijos metu "Silvendam" miške. Melbourno jaun. at-kų būrelio sportininkės.

TORONTO MOKS. ATEITININKAI MINĖJO ŠV. KAZIMIERĄ

Šiemet Toronto moksleiviai ateitininkai suruošė du šv. Kazimiero minėjimus. Kovo 5 d. specialiu šv. Kazimierui skirtu montažu užpildė visą pranciškonų vedamą religinę radijo valandėlę. Programoje dalyvavo St. Vaštokas, A. Šapokaitė, A. Urnevičiūtė ir K. Augustinavičius.

Sekmadienį, kovo 6 d., visi mišių metu priėmė Komuniją ir 4 val. p. p., šv. Antano parapijos salėje suruošė viešą minėjimą. Scenoje buvo pakabintas moksleivio ateitininko J. Staškevičiaus pieštas šv. Kazimiero paveikslas, apsuptas baltų lelijų ir Lietuvos bei Kanados vėliavų.

Minėjimui pirmininkavo kuopos globėjas stud. A. Ankudavičius. Atidarymo maldą sukalbėjo dvasios vadas Tėv. Rafaelis Šakalys, O. F. M. V. Užupis skaitė įdomią paskaitą — "Šv. Kazimieras ir jo kulto išsiplėtimas". Paskaitininkas pabrėžė šventojo idealizmą ir meilę Lietuvai ir lietuviams. Šventasis svetur gimęs ir augęs, tačiau jis nenutolo nuo savo tautos. Jis yra ir mūsų dienų jaunimui pavyzdys, kuris irgi gimsta ir auga svetur, bet taip gi turi mylėti savo tėvynę.

Po paskaitos buvo suvaidintas vieno veiksmo S. Lauciaus "Paslaptingoje zonoje", kurį režisavo Gajutė Laurinavičiūtė. Vaidino: R. Vaštokas, E. Žėkaitė, J. Staškevičius, A. Augustinavičius, R. Punkrys, A. Žūtautas ir G. Laurinavičiūtė. Publika džiaugėsi kukliomis, bet ryžtingomis jaunų moksleivių pastangomis ir skirstydamosi namo skundėsi, kad programa buvusi per trumpa, nes su pertrauka užtruko tik vieną valandą.

AUSTRALIJA

MELBOURNO ATEITININKAI IŠKYLAUJA

Ir tolimojoje Australijoje gyvendamas lietuviškasis jaunimas nerimsta ir, susispietęs į ateitininkišką šeimą, gražiai veikia. Veikla dažnai paįvairinama gražiomis iškylomis į Australijos gamtą. Vasario 8 d. vieną tokią iškylą suruošė Melbourno ateitininkai, išvykdami į kalnus, prie gražaus tvenkinio "Silvendam". Kelionė vyko mašinomis, kurioms tik pradėjus judėti, iš keliautojų pasigirdo dainos balsai.

Pasiekus kelionės tikslą, buvo apžiūrima vietovė. Kun. P. Vaseris, melbourniečių ateitininkų dvasios vadas, pravedė bendrus žaidimus, po kurių nuovargis susodino visus po didele egle, ir iš krepšelių pasirodė gardūs užkandžiai. Lietuviška daina vėl suskambėjo iš iškylautojų krūtinių. Pagaliau vyresnieji ateitininkai susėdo ir rimčiau pasikalbėti ir įvairius reikalus apsvarstyti.

Kai atėjo laikas vėl vykti į namus, visų veiduose matėsi graži nuotaika, kurią sukūrė bendros lietuviškos dainos.

Stebėtojas.

EAST ST. LOUIS, ILL.

Vasario 20 d. įvyko bendras St. Louis ir East St. Louis ateitininkų susirinkimas, kuriame įdomią paskaitą apie prof. Stasio Šalkauskio asmenybę skaitė kun. Jonas Gasiūnas. Jis išsamiai nupasakojo apie šio ateitininkų ideologo charakterį, jo atliktus darbus. Seniau dažnai lietuviai neįvertindavo pakankamai savo didžiųjų žmonių, kuriuos neretai pasauliui net svetimieji turėdavo parodyti. Todėl prelegentas priminė, kad tokios asmenybės, kaip prof. St. Šalkauskio, ateitininkai jokiu būdu negali pamiršti. Iš kitos pusės ateitininkų didžiausia pareiga jį pristatyti pasauliui kaip lietuvių tautos sūnų.

Po susirinkimo beveik visi dalyviai nusipirko prof. St. Šalkauskio "Ateitininkų ideologiją". **K-as**

Clevelando moksl. at-kų Maironio kuopos valdyba. Iš kairės, pirmoj eilėj — V. Graužinis, V. Žilionytė, A. Balčiūnaitė; antroj eilėj — R. Laniauskas, mokyt. P. Balčiūnas (globėjas) ir R. Kasperavičius (kuopos pirm.) ➪

Clevelando moksl. at-kai užgavėnių pasilinksminime su svečiais (apačioje)

CLEVELANDAS

Moksleiviai

Clevelando moksleivių ateitininkų Maironio kuopa per užgavėnes suruošė jaukų pasilinksminimą, kuriame dalyvavo gausus būrys studentų ir sendraugių. Buvo pažaista, pašokta ir pasivaišinta gardžiais užgavėnių pyragais.

Kuopos valdybą šiais metais sudaro: pirm. — Romas Kasperavičius, vicepirm. — Violeta Žilionytė, sekr. — Aldona Balčiūnaitė, ižd. — Visvaldas Graužinis ir soc. reik. vedėjas — Rimantas Laniauskas. Maironio kuopą globoja mokyt. P. Balčiūnas ir D. Gelgotaitė. Sudarytame šių metų darbo plane valdyba nutarė daugiau dėmesio kreipti į moksl. at-kų tautinių šokių grupę, kuri jau keletą kartų spėjo gražiai pasirodyti visuomenei.

Maironio kuopa gali pasididžiuoti savo nariu Gyčiu Bartkum, kuris labai sėkmingai reiškiasi šachmatuose ir, žaisdamas už savo mokyklą, laimėjo Clevelando mokyklų meisterio vardą.

R. L.

Studentai

Šiuo metu keturi Clevelando stud. at-kų draugovės nariai atlieka karinę tarnybą: J. Kijauskas, A. Kasulaitis, D. Staniškis ir V. Nasvytis. Su jais ir su kitur studijuojančiais draugovės nariais — E. Šikšniūtė, D. Bartkutė ir D. Koklytė — palaikomas gyvas ryšys. Ryšiams palaikyti vadovauja N. Balčiūnaitė ir N. Ambrazaitė. Visoje draugovėje dabar turime 30 narių. Draugovės pirm. — V. Valaitis, vicepirm. ir ižd. — A. Bagdanavičius, sekr. D. Prikockytė.

Nariai aktyviai veikia ne tik savo draugovės ribose, bet dažnai nudirba didelius darbus ir svetimuose baruose. Penki stud. at-kai įeina į MAS CV., vienas dirba SAS CV, keletas priklauso Čiurlionio ansambliui, dramos studijai, keli aktyviai reiškiasi sporte.

Clevelandiečiai stud. at-kai gali pasigirti, kad jų eilėse nėra nė vieno neatsilyginusio už "Ateitį", be to visi įsigiję "Ateitininkų ideologiją".

Vasario 27 d. D. Prokockytės bute įvyko pirmasis šio semestro susirinkimas, pradėtas savos kūrybos malda (L. Iešmantaitė). Priimtas valdybos patiektas veiklos planas — gvildenti ideologinius klausimus. A. Barzdukaitė skaitė referatą apie prof. St. Šalkauskį — filosofą. Susirinkimui vadovavo A. Barzdukas, sekretoriavo J. Gravrokas. **V.**

EAST CHICAGO, IND.

Neseniai ir čia įsisteigė moksleivių ateitininkų kuopa. Kuopos pirmininke yra R. Vilutytė, sekretorė — Z. Baltramonytė. Kuopą globoja B. Petraitytė. Dvasios vadas kun. dr. P. Celiešius.

LOS ANGELES, CALIF.

Los Angeles ateitininkai išsirinko naują valdybą. Šiemet skyriui vadovauja Juozas Vitėnas. Jam talkininkauja J. Tininis ir A. Karaliūtė. Dvasios vadu yra kun. V. Šiliauskas.

WATERBURY, CONN.

Vasario 12 Waterburio ateitininkai suruošė užgavėninį blynų balių, kuriame dalyvavo gausiai svečių.

Moksleiviai at-kai sudarė savo krepšinio komandą, kuriai vadovauja V. Vaškelis. Treniruotės vyksta dažnai, tačiau į rungtynes komanda žada stoti tik gerai pasiruošusi.

Kas savaitę renkasi susirinkimams mergaičių būrelis. Jaukiai ir linksmai jos nagrinėja lietuviškus papročius ir kultūrą. Būreliui vadovauja Č. Dielininkaitytė.

Waterburio at-kų teatras vėl stato naują veikalą: Petro Vaičiūno keturių veiksmų dramą "Varpų Giesmė". Veikalą režisuoja J. Brazauskas. Dekoracijos dail. K. Jatužio. Premjera įvyks per atvelykį.

Diana.

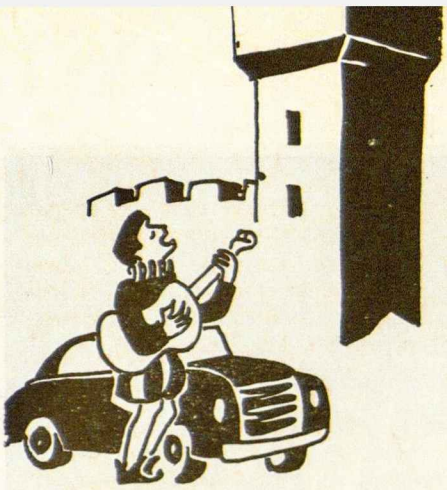

BOSTONAS

(Bizantija ir josios stilius:
gerbiu—nes naujas makabilius)

Atskilo vakarai nuo Romos
Ir prasidėjo toks pogromas:
Kas tik New Yorke pramogauja
Nerinksim to į valdžią naują!
Išsiųsim Faustą kaip dypuką,
Nes jam merginų čia pritrūko;
Į Putnamo garbingą pilį
Nusiųsim Kęsto makabilį, —
Premjeru esant jam padoriu
Reikėtų šimto sekretorių!

BALTIMORĖ

(Oi kad myliu tai myliu,
myliu visas kartu,
jei veikimas susilpnėtų
Cezaris išbartų).

Jei veikloje kas ir paslysta,
Veikla čia nėr perdaug jau skysta:
Čia Dėdinas, paėmęs valdžią
Ir šypseną nutaisęs saldžią,
Suvaldo moterų du šimtu
Ramiai (kad kartais neužkimtų).
Komandos skrieja kaip plaštakės,
Ir vykdo jas mėlynos akys...
Jei kartais jos ir nesutinka,
Tai susiranda talkininkų
Tame name prie gonko seno,
Kur Bogutaitės dvi gyvena.

CHICAGA

(Garsi buvo Antiochija:
netik vergėm bei pamergėm,
bet ir pryzais su kapryzais).

Vietovė ši tikrai laiminga —
Merginų niekad čia nestinga,
Jų kartais net daugiau kaip reikia
Ir visos rimtą veiklą veikia:
Piršlybų meną studijuoja, —
(Moksleiviai joms tai negalvoje);

Gi kitos, mokslu prisidengę,
Arbatėles bei kavą rengia...
Išstudijavę vieną tomą,
Jos gauna mokslišką diplomą;
Ir mokytos, pačioj jaunystėj —
Galop paskęsta moterystėj.

CLEVELANDAS

(Sparta buvo centras sporto:
krepšio, futbolo ir kortų)

Turim čia valdybų šimtą,
Veikiam, net kepurės krinta,
Veikėm tik dėl idealo,
Kol pristigom personalo,
Ir, sutikę šitą kliūtį,
Svarstėm: būti ar nebūti...
Plaukdami veikimo marėm,
Naują projektą sudarėm:
Vos valdybą atgaivinom, —
Tuoj ją greit ir pavadinom
Dešimčia vardų visokių,
Ir ji veikia kaipo tokia
Taupom laiką, taupom žodį,
Veikla daros nenuobodi.
Paslaptis visos šios štukos:
Kiekvienoj valdžioj—Barzdukas.

PUTNAMAS

(Pagal seną Venecijos dainą:
Širdis prie širdies,
kaip malkų krūva,
pasogos didžiausios
tik piršlių nebuvo)

Kaip gera yr' mylėti,
Gyventi ilgesy...
Nors reiktų ir kentėti,
Mirtis būt nebaisi.
Kaip gera yr' svajoti
Tarp sienų keturių,
Mintis vien atrajoti,
Kad jo jau neturiu...
Kaip gera yr' mąstyti
Esenciją mirties —
Ir vis pasikapstyti
Po paslaptis širdies.

LOS ANGELES

(Gieda chorai angelų:
sendraugių ir jų žmonų!)

Vienas garsas tiktai,
Vien pražilę plaukai
Beliko iš sendraugių mūsų;
Vien tik laukiam aušros
Ir gadynės naujos,
Bet, atrodo, — sulauksime rusų.
O kad būtų žmogus,
Kurs sujaudintų mus, —
Kad net ašaros birtų ant ūsų;
Karaliūtė jauna,
Toj veikloje viena, —
Nes nebijo nei rusų nei mūsų.

NEW YORKAS

(Roma—centras viso svieto:
aukštų narių ir namų vieta)

Užsigerdamas balzamo,
Statė Kontrimas sau namą.
Pasistatė tokį aukštą:
Toks kaip jis—ir dar per šaukštą!
Dėjo čerpes pasistiepęs
Ir neužbaigė palėpės.
Bėgo prakaitas rankove,
Kol sumūrijo ramovę;
O Botyrius sienas dažė
Ir rankas trumpokas gražė...
Kai jie baigs tą visą namą,
Jums atsiusim telegramą.

Išguldyta Šalapinio,
Redaguota Jurkaus, —
Maliavonės per Botyrių
Su visais pridurkais.

GARBĖS PRENUMERATORIAI 1955 METAMS

Kun. A. Račkauskas,
Brooklyn, N. Y.
Kun. A. Tamoliūnas,
Miami, Fla.
Kun. J. Ruokis,
Moris, N. Y.
Kun. P. Juknevičius,
Peoria, Ill.
Kun. J. Pragulbickas,
Elizabeth, N. J.
Kun. I. Gedvila,
Gelntana, Mo.
Algimantas Šaulys,
Paterson, N. J.
Vikt. Naudžius,
Cicero, Ill.

Viso šiais metais jau turime 40 garbės prenumeratorių. Visiems nuoširdus ačiū už paramą.

MUMS RAŠO:

O. Jankevičiūtė: Aš labai džiaugiuosi Ateities žurnalu ir kartu linkiu, kad neliktų nė vieno lietuviško kampelio be Ateities. Siunčiu $10 aukų užsakyti Ateitį Italijos ar Vokietijos jaunimui.

Vacius Prižgintas, Los Angeles, Calif.: Visada džiaugiuosi, gavęs Ateitį. Tikrai gražus, puikus, patrauklus jaunimo žurnalas. Norėčiau, kad nė vienas jaunuolis nepasiliktų be Ateities. Štai keletas mano pageidavimų Ateičiai: iš Ateities išimti visas kronikines žinias ir korespondencijas, nes jos visada būna pasenusios. Visas korespondencijas iš at-kų gyvenimo sutelkti Drauge, at-kų skyriuje. Be to, duoti kuo daugiausiai lituanistinių dalykų iš istorijos, literatūros ir kalbos. Šiais metais turėsim daug sukakčių, kurias reikėtų atžymėti straipsniais. Grąžinti "Gimtosios kalbos" kertelę ir jai vesti kviesti mūsų kalbininkus. Vertinti naujai išėjusias knygas ir kalbos atžvilgiu, paaiškinti sunkiau suprantamus žodžius...

Bern. Brazdžionis, So. Boston: Puiki ir literatūriškai Ateitis. Gal tektų ją kiek "moksleivinti", nes šiaip jau ji konkuruoja su Aidais ir tinka daugiau mums, sentėviams.

Aleksandras Šatas, Chicago, Ill.: Manau, kad Ateitis yra techniškai pats puošniausias ir gražiausias jaunimo žurnalas. Tik jaunesnieji "neįkerta" straipsnių, jie dažniau paskaito Kreivas šypsenas ir viskas... Reikėtų grąžinti Ateities Spindulių skyrių jauniesiems ateitininkams.

O kaip Jūs galvojate ir ką manote apie Ateitį?

METINĖ ŠVENTĖ PUTNAME

Putnamo ateitininkių metinė šventė šiemet rengiama balandžio mėn. 30 d. (šeštadienį). Programoje bus iškilmingas posėdis, meninė—literatūrinė dalis, vaišės ir jaukus pasilinksminimas. Kaip visada, taip ir šiais metais apylinkės kuopos ir draugovės kviečiamos į šventę atsilankyti ir dalyvauti bendroje nuotaikoje.

NAUJUOJU ATEITIES ADRESU, 916 Willoughby Ave., Broklyn 21, N. Y., gautas pirmas laiškas iš Vyt. Radžiaus, Ateitininkų Skyriaus redaktoriaus "Drauge". Jis prisiuntė K. Povilaičio, chicagiškio, 5 dol. saleziečių gimnazijos ateitininkams ATEITIES prenumeratai. Nuoširdžiai administracija dėkoja.

KUN. J. MAKNYS, gyv. 171 Kent Ave., Brooklyn 22, N. Y., atsiuntė 5 dol. ir prašė Ateitį siųsti ne jam, bet tremtyje likusios gimnazijos mokiniams. Ačiū.

JAU 13 SALEZIEČIŲ GIMNAZIJOS ATEITININKŲ GAUNA ATEITĮ

Nuo sausio pirmos dienos atsirado trylika geradarių, kurie užsakė Ateitį saleziečių gimnazijos ateitininkams, Italijoj. Kuopoje yra 15 narių. Dar du ateitininkai laukia geradarių.

Geradariai: M. Naujelis, Cicero, Ill., St. Daunys (2 pren.), Chicago, Ill. V. Matulaitis, Toronto, Ont., Dr. J. Balčiūnas, Cambridge, Ohio (2 pren.), K. Povilaitis, Chicago, Ill., Ponia V. — (penkias prenumeratas), dr. J. Meškauskas, Cambridge, Ohio, P. Kliorikaitis, Cicero, Ill.

VASARIO 16-SIOS GIMNAZIJOS ateitininkai sulaukė 11 geradarių. T. Ivaškaitė, Elizabeth, N. J., O. Jankevičiūtė (3 pren.), New York, N. Y., A. Puida, Longlac, Canada, Kun. J. Maknys (2 pren.), Broklyn, N. Y., Kun. J. Pragulbiskas, Elizabeth, N. J., Baz. Kučinskas, Brooklyn, N. Y. Dr. E. Butrimas, Pomeroy, Ohio, V. Babušis, Rochester, N. Y.

Kuopoje ateitininkų yra 48. Kiti dar laukia geradarių.

Su gailesčiu administracija turi pranešti, kad š. m. Ateities Nr. 2 teko sulaikyti net 85 skaitytojams, kurie liko skolingi už 1954 metus ir į kelis administracijos paraginimus nieko neatsakė. Jų tarpe yra likusių skolingu ir už 1953 metus. Skolos suma 543 dol. Administracija dar kartą kreipėsi į juos per vietos platintojus. Tikime, kad jie mums neliks skolingi ir prates savo prenumeratą 1955 metams.

ATSIŲSTA PAMINĖTI

Dr. Pr. Gaidamavičius — MILŽINAS, DIDVYRIS, ŠVENTASIS. Žmogiškosios pilnaties vizija. Tėvų Pranciškonų leidinys, 1954 m. Atspaudė T. Pranciškonų spaustuvė Brooklyne. Aplankas dail. V. K. Jonyno. 246 psl.

Kun. Jonas Kuzmickis — MARIJA MUMS KALBA. Londonas, 1954 m. 159 psl. Kaina nepažymėta.

Kun. dr. V. Rimšelis, MIC — TĖVAS PIJUS. Chicago, 1955 m. Išleido Kunigų Marijonų Seminarija. Viršelis Ses. M. Mercedes, 151 psl.

Kun. P. Jatulis — MARIJOS MĖNUO. Skaitymai gegužinėms pamaldoms. Adelaide, 1954 m. "Šventadienio Balso" leidinys, nr. 1. 48 psl.

MŪSŲ GIESMYNAS. 60 giesmių vienbalsiam giedojimui su vargonų pritarimu. Adelaide-Australia, 1954 m. Išleido kun. P. Jatulis, Adelaide, 155 psl.

MŪSŲ VYTIS. P. L. S. S. Vadų, vadovių ir akademikų skautų-čių laikraštis. Nr. 1 (63). 1955 m. sausis-vasaris. VIII metai. Redakt. — vyr. sktn. Bronius Kviklys.

STUDENTŲ GAIRĖS. Nr. 18, 1955 m. vasario-kovo mėn. Leidžia Lietuvių Studentų Sąjungos JAV Centro Valdyba. Redaguoja Pranas Joga. Numeris skirtas LSS rinkimų reikalui ir studijų dienų kronikai.

MALONŪS ATEITIES SKAITYTOJAI

Administracija daugiausiai vargo turi su tais skaitytojais, kurie pakeičia savo gyvenamą vietą, bet naujo adreso administracijai nepraneša. Gerai, jei praneša pašto įstaigai, tada pašto įstaiga mus painformuoja, bet tas mums kaštuoja mažiausiai 5 c. pašto išlaidų ir vienas egz. Ateities, nes ano "paklydusio" numerio negrąžina administracijai, nei persiunčia skaitytojui.

Šia pačia proga reiktų prisiminti dar vieną dalyką. Tai skaitytojų nejautrumą administracijos laiškams. Neatsilyginusiems skaitytojams administracija per metus rašo bent 4—5 kartus, gi skaitytojas neranda reikalo nei į vieną laišką atsakyti, o po metų barasi, kad jis negavo kelių Ateities numerių, nes jis pakeitė adresą. Juk tiek nedaug reikėjo — tik parašyti keletą žodžių, arba "prašom palaukti, atsiskaitysiu vėliau" ir pan. Tikimės, kad šiais metais panašių nesusipratimų nebus.

ALp(LKA)1786
1955, Nr.3

Gaisras Lietuvoje

Dail. T. Valiaus medžio raižinys

90. 7 25 . 142